Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 230 (5323).
23 НОЯБРЬ
ШАНБА
1974 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

СССР Алоқа министрлиги партия комитетининг партия ва ҳукумат директиваларини бажариш юзасидан аппарат ишини контроль қилишни қандай амалга ошираётганлиги тўғрисида

КПСС Марказий Комитети СССР Алоқа министрлиги партия комитетининг партия ва ҳукумат директиваларини бажариш юзасидан аппарат ишини контроль қилишни қандай амалга ошираётганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Қабул қилинган қарорда таъкидлаб ўтиладики, халқ хўжалигига ва меҳнаткашларга алоқа воситалари билан хизмат кўрсатишни такомиллаштириш, телевидение ва радиоэшиттиришни янада ривожлантириш КПСС XXIV съезди ўртага қўйган вазифаларни бажаришда муҳим ўрин эгаллайди.

СССР Алоқа министрлигининг партия комитети аппарат ходимларини сафарбар этиш, беш йиллик план топшириқларини бажариш учун уларнинг масъулиятини ошириш юзасидан муайян иш олиб бормоқда. Партия комитети аппарат ишини контроль қилишни амалга ошира бориб, коммунистлар ўз хизмат вазифаларини ва партия топшириқларини қандай бажараётганликлари тўғрисида уларнинг ҳисоботлари ва ахборотларини тинглаб туради. Министрлик ходимларининг фаолияти ва қабул қилинган қарорларнинг ижросини контроль қилиш

(Давоми тўртинчи бетда).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Қорақалпоғистон область Комитетига Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумига Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети тарихий сана — Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Қорақалпоғистон ишчиларини, колхозчиларини, зиёлиларини, барча меҳнаткашларини қизғин табриклайдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайли чор мустамлакачилари, маҳаллий хонлар ва бойларнинг шафқатсиз зулмидан халос бўлган қорақалпоқ халқи мамлакатимиз халқларининг қардошлик оиласида ўз турмушини социалистик негизларда қайта қуриш, чуқур социал-иқтисодий ўзгартишларни амалга ошириш имкониятига эга бўлди.

Қорақалпоғистон Совет ҳокимияти йиллари мобайнида шонли йўлни босиб ўтди ва ўзининг 50 йиллигини ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ажойиб муваффақиятлар билан кутиб олмоқда. Республиканинг саноат корхоналари революциядан илгари бутун бир йил мобайнида ишлаб чиқарилган маҳсулотни ҳозир бир кунда ишлаб чиқармоқда. Қишлоқ хўжалиги механизациялашган йирик тармоқ бўлиб қолди. Колхозлар ва совхозларнинг жуда кўп миқдорда тракторлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик машиналари билан таъминланиши, сув омборлари ва йирик суғориш каналларининг қурилиши қимматли экин бўлган пахта етиштиришни кескин кўпайтиришни таъминлади. Қорақалпоғистон революциягача бор-йўғи 4 минг тонна пахта етиштирган бўлса, ҳозир уч юз минг тоннадан кўпроқ пахта етиштирмоқда. Шоликорлик пахтачилик билан бир қаторда республика қишлоқ хўжалигининг энг муҳим тармоғи бўлиб қолди. Экономиканинг ривожланиши меҳнаткашлар моддий фаровонлигининг тўхтовсиз ўсишига имкон берди.

Халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш соҳасида катта ўзгаришлар юз берди. Республикада жуда кўп умумтаълим мактаблари, махсус ўқув юртлари ташкил қилинди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиалида, илмий тадқиқот муассасаларида, педагогика институтида юзлаб олимлар ишламоқдалар. Адабиёт ва санъат барқ уриб яшнамоқда.

Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги туфайли, мамлакатимиздаги барча халқларнинг ва аввало, рус халқининг берган холисона ёрдами туфайли экономика ва маънавий ҳаётни ривожлантиришда муваффақиятларга эришдилар.

Республика меҳнаткашлари Қорақалпоғистон АССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини давлат планларини ҳамда беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили социалистик мажбуриятларини бажаришда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлаш учун бутун кучларини сарфламоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССР ишчиларини, колхозчиларини, зиёлиларини юксак мукофот—Октябрь Революцияси ордени билан самимий қутлайдилар ва республика меҳнаткашлари партия ташкилоти раҳбарлигида экономика ва маданиятни янада юксалтириш, КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун бундан буён ҳам фаол кураш олиб бораверадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Яшасин Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин мамлакатимиз халқларининг мустаҳкам, қардошларча дўстлиги!

Яшасин улуғ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин коммунизм қурилишининг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

Ўзбекистон Коммунистик партияси Қорақалпоғистон область Комитетига Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумига Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини, барча меҳнаткашларини, уларнинг жанговар авангарди коммунистларини тарихий сана — Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг эллик йиллиги билан қизғин табриклайди.

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг ярим асрлик юбилейи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигидан сал вақт ўтиб нишонланмоқда. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллигини байрам қилиниши ленинча миллий сиёсатнинг тантанасини, социалистик тузумнинг буюк қайта қурувчи кучи ва ҳаётийлигини, СССР халқларининг бузилмас дўстлигини уларнинг партиямиз ленинчи Марказий Комитети теварагига монолитдек мустаҳкам жипслашганлигини кўрсатувчи унутилмас ёрқин намойишга айланди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг чинакам оталарча меҳрибонлик билан тўлиб-тошган табрикномаси ва Қорақалпоғистон АССРнинг Октябрь революцияси ордени билан мукофотланиши бутун Ўзбекистон меҳнаткашлари сингари Қорақалпоғистон меҳнаткашларини ҳам ғоят қувонтирди, фахрлантирди ва руҳлантирди. Қорақалпоқ халқининг хизмати ва меҳнатига берилган бу юксак баҳо Қорақалпоғистоннинг шонли 50 йиллигини муносиб равишда шарафлайди.

(Давоми учинчи бетда).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АВТОНОМ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашларининг коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлари учун ҳамда республика ташкил этилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан **Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Октябрь Революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 19 ноябрь.

ВЛАДИВОСТОК, 22 ноябрь. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Владивостокка келди. Суратда: ўртоқ Л. И. Брежневни кутиб олиш пайти.
(ТАСС—ЎзТАГ телефотоси).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ДИЁРИДА БАЙРАМ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚЎШМА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ

НУКУС, 22 ноябрь. (ЎзТАГ мухбирлари). Амударё этакларида завқли, қувончли байрам бўлиб ўтмоқда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси эллик ёшга тўлди. Мамлакатимиздаги барча халқлар каби қорақалпоқларга ҳам янги, бахтиёр ва эркин ҳаёт йўлини Улуғ Октябрь, партия, Ленин очиб берди.

Мана бугун Қорақалпоғистон ўзининг олтин юбилейини байрам қилмоқда. Ярим аср мобайнида Автоном Республика барча қардош совет халқлари билан қўлни-қўлга бериб босиб ўтган йўл—халқлар дўстлиги ленинча ғоялари тантана қилган, КПССнинг ленинча миллий сиёсати зафар қучган йўл бўлди. Бугунги Қорақалпоғистон — инсон қўли билан яратилган дарёлар ва яшнаб турган воҳалар, серҳосил пахтазорлар ва шолипоялар, ривожланган саноат ва юксак маданият ўлкасидир.

...Юбилей тантаналари арафасида шаҳар марказида қад кўтарган янги санъат саройининг зали тантанали мажлис қатнашчилари билан тўлди. Бу ерга Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг аъзолари, Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутатлари, Нукус партия, совет, жамоат ташкилотларининг, Автоном Республика барча районларининг вакиллари келдилар. Мажлис қатнашчилари орасида революция. Улуғ Ватан уруши ветеранлари, меҳнат қаҳрамонлари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари ҳамда новаторлари бор эди.

Залда Автоном Республика учун қийин бўлган дастлабки йилларда ишчилари уни оталиққа олган Москва делегацияси, шунингдек Краснодар ўлкасининг, қардош республикалар Қозоғистон ва Туркманистоннинг, Ўзбекистон барча областларининг делегациялари ҳозир бўлдилар.

Соат 10. Тантанали мажлис президиумига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари С. Е. Белоножко, П. Р. Курбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Қ. Камолов, А. А. Хўжаев, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. Ешимбетов, Автоном Республика Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов, Қорақалпоғистон область партия комитети бюросининг аъзолари, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, байрамда қатнашиш учун келган делегацияларнинг раҳбарлари, Автоном Республиканинг донгдор кишилари чиқадилар.

Қорақалпоғистон область партия комитети билан Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг Қорақалпоғистон АССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлисини Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов очади.

Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнлари янграйди.

Тантанали мажлис қатнашчилари якдиллик билан ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини бир овоздан фахрий президиумга сайлайдилар.

Тантанали марш садолари остида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг эсдалик байроғи ва қўш орденли Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг байроғи залга олиб кирилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади. Ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

(Давоми тўртинчи бетда).

ХАЛҚЛАР ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИ ТАНТАНАСИ

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

Азиз дўстлар!

Қадимий ва Улуғ Октябрь туфайли яшарган Қорақалпоғистон диёрида катта ва қувончли байрам — Автоном Совет Социалистик Республикаси ва область партия ташкилоти тузилганлигининг 50 йиллиги шодиёнаси бошланди. Шу унутилмас кунда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг топширувига биноан сизларни, сизлар орқали эса, барча меҳнаткашларни шонли айём — Қорақалпоғистоннинг олтин юбилейи билан қизғин, астойдил табриклаб, қутлаш ва сизларга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ҳамда СССР Министрлар Советининг табрикномасини топшириш менга айниқса ёқимлидир.

Яқинда Қорақалпоғистонни ҳам ўз ичига олувчи Совет Ўзбекистонининг 50 йиллигини нишонладик. Ўшандаги юбилей тантаналарида партиямизнинг таниқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Михаил Андреевич Суслов кўпмиллатли социалистик Ватанимиздаги республикалардан ҳар бирининг юбилейи — умумиттифоқ, умумхалқ аҳамиятига эга бўлган воқеа эканлигини ўзининг ёрқин мазмунли нутқида таъкидлаб ўтди. Совет Қорақалпоғистонининг олтин юбилейи ҳам катта тарихий аҳамиятга молик воқеа бўлиб, Совет Ватанидаги барча халқларнинг қалбини шодиёна ҳис-туйғуларга тўлдирди. Шу халқларнинг кўпгина вакиллари мана шу залда ўтиришибди. Улар Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг муваффақиятларига астойдил қувонмоқдалар, чунки совет халқларининг мақсади битта ва гўзал тақдири ҳам битта. Бинобарин, бир халқнинг байрами — социалистик миллатлар бутун аҳил оиласининг байрамидир.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ Владивостокка жўнаб кетди

ХАБАРОВСК, 22 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, Л. И. Брежнев билан ҳамроҳ бўлиб борган расмий кишилар бугун Хабаровскдан Владивостокка жўнаб кетдилар.

КПСС Хабаровск ўлка комитетининг биринчи секретари А. К. Черний, КПСС Амур область комитетининг биринчи секретари С. С. Авраменко, КПСС Камчатка область комитетининг биринчи секретари Д. И. Качин, КПСС Магадан область комитетининг биринчи секретари С. А. Шайдуров, КПСС Сахалин область комитетининг биринчи секретари П. А. Леонов, КПСС Якутия область комитетининг биринчи секретари Г. И. Чиряев, КПСС Яхудийлар автоном область комитетининг биринчи секретари Л. Б. Шапиро, Хабаровск ўлка ижроия комитетининг раиси Г. Е. Подгаев, КПСС Хабаровск ўлка комитети бюросининг аъзолари, Қизил байроқ орденли Узоқ Шарқ чегара округи қўшинларининг бошлиғи генерал-лейтенант Н. Д. Песков Хабаровск аэропортида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневни кузатиб қолдилар.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ Владивостокка келди

ВЛАДИВОСТОК, 22 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Владивостокка келди. Бу ерда у Америка Қўшма Штатларининг Президенти Ж. Форд билан учрашади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев, СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Г. М. Корниенко Л. И. Брежнев билан бирга келдилар. Владивосток аэропортида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари В. П. Ломакин, Приморье ўлка ижроия комитетининг раиси И. И. Штодин, Қизил Байроқ орденли Узоқ Шарқ ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали В. И. Петров, Қизил Байроқ орденли Тинч океан флотининг қўмондони вице-адмирал В. П. Маслов, КПСС Приморье ўлка комитети бюросининг аъзолари кутиб олдилар.

Шаҳар меҳнаткашларининг вакиллари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни самимий ва сидқидилдан табрикладилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев аэродромдан поездда Владивосток яқинидаги резиденцияга йўл олди.

УЛКАН ҒАЛАБА

Ўзбекистон Компартияси Жиззах область комитетининг секретари ўртоқ С. М. ТОИРОВГА
Меҳнаткашлар депутатлари область совети ижроия комитетининг Раиси ўртоқ Э. ИСЛОМОВГА

Жиззах области колхозчиларини, совхоз ишчиларини, механизаторларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларини, тайёрлаш ва транспорт ташкилотлари коллективларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини давлатга пахта сотиш юзасидан белгиланган халқ хўжалик планини муваффақиятли бажарганликлари билан самимий табриклайман.

Область меҳнаткашлари янги ерларни ўзлаштиришда, пахта, ғалла, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда янги-янги муваффақиятларга эришадилар, беш йиллик план топшириқларини шараф билан бажарадилар, деб ишонаман.

Л. БРЕЖНЕВ.

1974 йил 22 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ ЗАРБДОР СУРЪАТИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноат корхоналарининг коллективлари беш йилликнинг белгиловчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақалашиб, маҳсулотни реализация қилиш ўн бир ойлик планини муддатидан олдин 22 ноябрда бажардилар.

Ой охиригача программага қўшимча суратда 310 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади. Мамлакат пландан ташқари анча кўп миқдорда газ, кўмир, электр энергияси, трактор, фосфат ўғитлар, пахта толаси ва каноп, гилам ва гилам буюмлар, пайпоқ, озиқ-овқат саноати маҳсулотининг бир қанча турларини ва кўпгина бошқа буюмларни олади.

(ЎзТАГ).

Суратда: мукофотни топшириш пайти.

А. Лихварь фотоси
(ЎзТАГ телефотоси).

Қорақалпоғистон область партия комитети ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг қўшма тантанали мажлиси

ХАЛҚЛАР ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИ ТАНТАНАСИ

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

(Боши биринчи бетда).

Азиз ўртоқлар, Ўзбекистон Коммунистик партиясн Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика ҳукумати номидан сизларни буюк ва порлоқ байрам билан қизғин табриклашга, сизларга табрикномамизни тақдим этишга ва Владимир Ильич Ленин бюстини Ўзбекистон меҳнаткашларидан Қорақалпоғистон халқига туҳфа қилишга ижозат бергайсизлар.

Қардош совет республикаларининг ярим асрлик юбилейлари, — деди Л. И. Брежнев, — социалистик миллатлар равнақининг, Ватанимиздаги барча халқлар монолит бирлигининг жозибадор намойишидир.

Эллик йил — халқ ҳаётидаги даврнинг кичик бир қисмидир, у бир инсон ҳаётидан ҳам озроқдир, тарих учун эса, бундан ҳам камлик қилади. Бироқ, ўтган ярим аср мобайнида қадимий қорақалпоқлар диёрида экономика, сиёсий ва маданий турмуш соҳасида шу қадар тарихий ўзгартишлар содир бўлдики, бундан аввалги минг йиллар давомида бундай ўзгартишлар бўлмаган эди. Автоном республиканинг ҳозирги гўзал ҳаёти унинг революциядан аввалги ўтмишига кун билан тун каби беқиёсдир.

Совет ҳокимияти ўрнатилмасдан аввал Қорақалпоғистон чор Россиясининг ташландиқ чекка ўлкаси, хом ашё қўшоғи, ҳуқуқсизлик, аянчли қашшоқ, омма деярли ёппасига саводсиз ўлка эди. Бу ерда уруғчилик тузуми сарқитлари кучли бўлган патриархал-феодал муносабатлар устунлик қилар эди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотини дастлабки қайта ишлаш, балиқ тузлаш ва дудлаш билан шуғулланувчи майда ярим кустар корхоналарни ҳисобга олмаганда, бу ерда ҳақиқий саноат йўқ эди. Деҳқончилик ва чорвачилик ибтидоий асосда олиб борилар эди. Деҳқонлар суғориш учун қулайроқ жойларни қидириб, Амударё этакларида ўрнашиб олган эдилар, дарё эса, зўр-базўр ҳайдаб қўйилган ерларни шафқатсизларча ювиб кетар эди. Инсон қум босқинига қарши курашишга ҳам ожиз эди, қадим замонлардан суғориб келинган катта-катта ер массивлари қум остида кўмилиб қолган эди. Бироқ, халқ жисмоний ва маънавий асоратга солиб қўйилганлиги табиат кучларидан юз карра даҳшатлироқ эди.

Қорақалпоғистоннинг меҳнаткаш оммаси чор самодержавиеси, Хива хонлари ва маҳаллий феодал қабила корчалонларининг зулми остида ачинарли социал-иқтисодий, сиёсий ва маданий қолоқликка тушиб қолган эди. Хўжалик ибтидоий ишлаб чиқариш қуроллари ёрдамида юргизилиши, ерсизлик ва кам ерлик, меҳнат аҳли эксплуатация қилиниши, солиқ зулми халқни хонавайрон бўлишга ва қашшоқлашишга олиб борди. Деҳқонлар кун ўтказиш пайида ўз кучларини сотишга, батраклик, бурлаклик қилишга, ўз меҳнатини арзимас ҳақ эвазига сарфлашга мажбур эдилар.

Қорақалпоқ деҳқони савод чиқариш, медицина ёрдами нималигини билмас эди. Ёлчиб овқатланмаслик, тинкани қуритувчи меҳнат инсоннинг силласини эрта қуритиб қўяр, юқумли касалликлар эса, бутун-бутун оилалар ва овуллар ёстиғини қуритиб кетар эди. Ўша пайтда ўртача умр атиги ўттиз ёш бўлганлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Оқсоқоллар ўша мудҳиш замонларни ҳали ҳам эслайдилар. Улар ҳунарманд деҳқон, молбоқар ва балиқчининг меҳнати қанчалик уқубатли ва унумсиз эканлигини билалилар.

Темир йўлнинг йўқлиги Қорақалпоғистоннинг иқтисодий қолоқлигини янада баттарлаштирган эди. Унга туя сўқмоқлари, қумлоқлар ва саҳролар орқали, телба ва инжиқ Амударё ҳамда Орол денгизи орқалигина етиб бориш мумкин эди.

Шу билан бирга Қорақалпоғистонда уни Россияга қўшиб олишнинг объектив прогрессив оқибатлари яққол кўриниб турар эди, яқинда биз бу воқеанинг юз йиллигини тантанали равишда нишонладик. Россиядан бу ерга илғор маданият кириб келди. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари рус халқининг, рус ишчилар синфининг эксплуатация ва зўравонликка қарши, озодлик ва тенг ҳуқуқлилик учун олиб борган революцион курашига қўшилганлиги эса ҳал қилувчи омил бўлди.

Пролетар революциясининг улуғ йўлбошчиси В. И. Ленин Осиёнинг уйғонишига, Шарқ халқларининг порлоқ келажагига, уларнинг ўз кўп асрлик тарихида янги саҳифалар очишга қодир ва лаёқатли эканликларига ғоят ишонар эди. В. И. Ленин Ўрта Осиёнинг олислиги ва қолоқлигига қарамай, Россия социал-демократиясининг ғоялари бу ерга ҳам сингиб бораётганлиги тўғрисидаги хабарларни зўр мамнуният билан кутиб олар эди.

Революциядан аввалги даврда Қорақалпоғистон территориясида чоризм сургун қилган дастлабки рус революционерлари пайдо бўлди. Бу ерда марксизм-ленинизм адабиёти тарқала бошлади. Илғор рус кишилари прогрессив ғояларни оммалаштирдилар. маҳаллий аҳолига дўстона муносабатда бўлдилар. Шуларнинг ҳаммаси халқ оммасининг уйғонишига ва озодлик революциясининг йўлбошчиси бўлган Россия пролетариати теварагида жипслашишига ёрдам берди.

Ленин, большевиклар партияси мамлакатнинг миллий чекка ўлкаларидаги революцион воқеаларнинг боришини синчиклаб кузатиб, йўллаб турдилар. Октябрь арафасида В. И. Ленин большевикларнинг апрель конференциясида бундай деб таъкидлади: «...Биз хивалик мужикнинг Хива хони зулми остида яшашини мутлақо истамаймиз. Биз революциямизнинг ривожи билан мазлумлар оммасига таъсир ўтказамиз».

Лениннинг бу йўл-йўриғи тўлатўкис рўёбга чиқарилди. Пролетар социалистик революциясининг мусаффо қилувчи буюк гирдоби социал ва миллий зулм системасини, эски дунёнинг бутун маразларини йўқ қилиб ташлади. Октябрь революцияси ў т м и ш д а эзилиб келган барча халқларни, шу жумладан Қорақалпоғистон меҳнаткашларини ҳам тарихий ижодкорликнинг кенг ва порлоқ йўлига олиб чиқди.

Аммо янги турмуш қуриш осон бўлмади. Ўз тарихий ривожида бутун бир давр орқада қолиб кетган халқнинг социализмга ўтиши, замонавий цивилизация чўққиларини забт этиши учун қанчадан-қанча революцион фидокорлик, кучғайрат, сабот ва матонат керак бўлди.

Коммунистик партиянинг баҳодирона ташкилотчилик фаолияти бу социал тараққиётнинг қудратли тезлаштирувчи кучи бўлди, Коммунистик партия меҳнаткашлар оммасини социалистик қурилишнинг кенг майдонига олиб чиқди. Ленин даҳоси порлоқ келажак йўлини нурафшон қилди.

Биз Социалистик Қорақалпоғистон босиб ўтган шонли йўлга назар ташлар эканмиз, Қорақалпоғистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашган, қорақалпоқлар диёрида янги турмуш қуришнинг олижаноб ишини бошлаб берган кишиларни ҳурмат ва миннатдорчилик билан эсга оламиз. Василий Ефимович Крошилов, Иван Николаевич Касьяненко, Алексей Филиппович Христофоров, Уте Тинимбоев, Николай Алексеевич Шайдаков, Нурназар Мавленов ва бошқа кўпгина кишиларнинг номлари халқ хотирасидан асло ўчмайди.

Социализм қурилиши жараёнида маҳаллий совет ва партия аппарати йил сайин мустаҳкамланди, раҳбар партия ва совет ходимлари кадрлари ўсиб етишиб, улар республикада социализм ғалабаси учун кўп иш қилдилар. Улар орасида биз Оллоёр Дўсназаров, Абу Қудабоев, Петр Иванович Варламов, Кўптлеу Нурмуҳамедов, Матеке Жуманазаров, Қосим Овезов. Ўразмет Холмуротов, Кузьма Иванович Школин. Пиржон Сеитов ва кўпгина бошқа кишиларнинг номларини зўр ҳурмат билан тилга оламиз.

Улуғ Октябрь қорақалпоқ халқига тарихда биринчи ўз совет миллий давлатини барпо этиш имкониятини берди. Ўрта Осиёда 1924 й и л д а ў т к а з и л г а н миллий —давлат чегараланиши асосида Қорақалпоғистон Автоном области ташкил этилди, у давлат ва хўжалик қурилишининг муваффақиятлари кўпайиши туфайли 1932 йил мартида РСФСР составидаги Автоном Совет Социалистик Республикасига айлантирилди, 1936 йилги СССР Конституциясига мувофиқ эса Қорақалпоғистон АССР Ўзбекистон ССР составига кирди. бу эса иккала қардош халқ тарихий тақдирининг бирлигини мустаҳкамлади.

Ўзбек ва қорақалпоқ халқларининг тақдири бир-бирига жуда ўхшашдир: уларнинг экономикаси, умумий тили ва территорияси, урф-одатлари ва анъаналари, кўп асрлар давомидаги ёнма-ён тарихий ривожланиш негизида вужудга келган маданият манбалари бир-бирига яқиндир.

Автономия вужудга келтирилгач, қорақалпоқ халқининг илгари тарқоқ бўлган ерларни бир бутун давлатга бирлаштириш тўғрисидаги асрий орзуси ушалди. Қорақалпоғистоннинг дарё ўнг ва сўл соҳилларидаги қисмлари бирлаштирилганлиги қорақалпоқ социалистик миллатини жипслаштириш, шакллантириш ва ривожлантиришнинг муҳим омили бўлиб хизмат қилди ва шу билан бирга бу ерда яшаб турган бошқа миллатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушди.

Улуғ Октябрнинг ғалабаси ва Россиянинг собиқ мустамлака чекка ўлкаларида, шу жумладан Қорақалпоғистонда ҳам миллий давлат барпо этилганлиги мустамлакачилик зулмига чек қўйди, миллатлар ўртасида тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатиш учун шароит яратди.

Лениннинг революция ғалаба қозонгач, қолоқ халқлар уқубатли капиталистик ривожланиш босқичини четлаб, социализмга ўтишлари мумкин, деган машҳур хулосаси Қорақалпоғистонда янги ҳаёт барпо этиш учун бениҳоя зўр назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлди. Шу хулосага биноан бизнинг партиямиз собиқ мазлум халқларга бошқа халқлар билан биргаликда социализмга ўтиш учун иқтисодий ва маданий тенгсизликни тугатишда уларга алоҳида ёрдам бериб турди.

Коммунистик партия билан Совет давлати Ўрта Осиёдаги ёш республикаларни жадал ривожлантириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қилдилар: жуда катта моддий-техникавий ёрдам бердилар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларини барпо этдилар. Ўрта Осиёда ишлаш учун партиянинг таниқли арбобларини, машҳур олимларни, юқори малакали мутахассисларни юбордилар. Владимир Ильич бундай деб уқтирди: «Биз Туркистонда намунали, маданий, социалистик давлатни вужудга келтиришимиз лозим, бу давлат ўша ердаги мазлум халқларга ва элатларга чор ҳокимияти билан Совет ҳокимияти ўртасидаги тафовутни кўрсатиб бериши керак... Шу тариқа Совет Туркистони империалистлар асоратга солган қўшни элатлар учун жозиба маркази ва яққол мисол бўлиб қолади».

Улуғ Ленин ўртага қўйган бу вазифани партиямиз жуда яхши ҳал этди. Совет Ўрта Осиёсида барпо этилган эркин, суверен иттифоқдош ва автоном республикалар совет халқларининг қардошлик оиласида, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик вазиятида социализмни муваффақиятли равишда қурдилар. ҳозир эса, коммунистик жамиятни юксак суръатлар билан қурмоқдалар.

Аммо бу буюк қурилиш бошланган пайтда турли халқлар ривожланишнинг ҳар хил даражасида эдилар. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари бу ишни мутлақо янгидан бошладилар: улар саноатни барпо этишга киришиб, тўла ўтроқ ҳолда яшашга, қишлоқ хўжалигини коллектив негизда қайта қуришга. ўз ёзувини ва алифбесини вужудга келтиришга ўтдилар.

В. И. Лениннинг «Деҳқончиликни ҳам қайта қуришга қодир бўлган саноат... социализмнинг бирдан-бир моддий асоси бўлиши мумкин», деган доҳиёна йўл-йўриғига мувофиқ автоном республикада ўтказилган индустриялаштириш натижасида Совет ҳокимияти йилларида Қорақалпоғистонда электр энергетика, металл ишлаш, газ, балиқчилик ва сабзавот консерва, тикувчилик, мебель, полиграфия, қурилиш саноати ва индустриянинг бошқа кўпгина тармоқлари вужудга келиб. ғоят ривожланди. Саноатнинг пахта тозалаш ва ёғ ишлаб чиқариш тармоқлари ҳам батамом қайта қурилиб, беқиёс ўсди.

Ҳозирги вақтда автоном республикада 85 та замонавий фабрика ва завод ишлаб турибди. 1925 йилга нисбатан саноат ишлаб чиқариши 150 баравар ўсди.

Автоном республикада кучли энергетика базаси вужудга келтирилди, бу база республика халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини муваффақиятли ривожлантиришни таъминламоқда. 1923 йилда Тўрткўлда 20 киловатт қувватга эга бўлган биринчи электр станция қурилган эди. Эндиликда автоном республикадаги электр станцияларнинг қуввати 360 минг киловаттга етди ва электр энергия ҳосил қилиш йилига 1 миллиард киловатт соатдан ошиб кетди.

Қорақалпоғистон АССР саноати кейинги ўн йил мобайнида айниқса юксак суръатлар билан ривожланди. Тахиатош ГРЭСининг учинчи ва тўртинчи навбатлари, Нукус ва Қўнғирот саноат узеллари, Тахиатош ва Нукус темир-бетон заводлари, Ўрта Осиёдаги энг катта ун комбинатларининг бири бўлган Тахиатош комбинати, Халқобод ва Тахтакўпирдаги пахта тозалаш заводлари, Хўжайли ва Тўрткўлдаги сут-ёғ заводлари, Қоратовдаги тош майдалаш заводи, Нукусдаги гранит—мармар заводи ва бошқа кўпгина объектлар қурилди.

Шунинг натижасида автоном республикада саноат ишлаб чиқариши ҳажми кейинги ўн йилнинг ўзида 1,6 баравар кўпайди.

Қорақалпоғистон АССР саноат маҳсулотини нуқул истеъмол қиладиган ўлкадан, саноат маҳсулотини мамлакатга етказиб берувчи ўлкага ҳам айланганлигини таъкидлаб ўтиш қувончлидир. Тахиатош ГРЭСининг электр энергиясидан Хоразм, Бухоро ва Тошовуз областлари баҳраманд бўлмоқда. Уст-юртдаги Шохпахта конининг гази Ўрта Осиё —Марказ газ қувури орқали Москвага етиб бормоқда. Пахта толаси ва линт ССР Иттифоқидаги 73 корхонага ва чет элларга юборилмоқда. Мўйноқ балиқ консерва комбинатининг маҳсулоти мамлакатимизда ва чет элларда шуҳрат қозонди. Комбинат консервалари ва дудланган маҳсулотининг 24 турига давлат Сифат белгиси берилди.

Республика саноати тўққизинчи беш йилликда яхши суръат билан ишламоқда. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш плани мунтазам равишда ошириб бажарилмоқда. Беш йиллик бошлангандан бери пландан ташқари қарийб 50 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Автоном республиканинг саноат ходимлари юбилей йилида зўр завқ-шавқ ва илҳом билан меҳнат қилмоқдалар. 11 ой ичида саноат маҳсулотини реализация қилиш плани муддатидан илгари бажарилди, пландан ташқари 14 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Шу юбилей кунларида биз Қорақалпоғистон АССРнинг шонли ишчилар синфини, саноатнинг барча ходимларини табриклаймиз ва уларнинг олижаноб, фидокорона меҳнати учун миннатдорчилик билдирамиз, уларга янгидан-янги катта муваффақиятлар тилаймиз. Шу билан бирга биз корхоналар иши самарадорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга, меҳнат унумдорлигини ўстиришга, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла-тўкис фойдаланишга, янги резервлар ва имкониятларни қидириб топишга янада зўр қатъият билан эришишларини истаймиз.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Қорақалпоғистонда кучли қурилиш индустрияси барпо этилди. Автоном республикада 12 та йирик қурилиш тресги ишлаб турибди. Экономиканинг бу муҳим тармоғининг индустриал — техника базаси мустаҳкамланмоқда. Кейинги йигирма йилнинг ўзидагина икки миллиард сўмликдан ортиқ асосий фондлар ишга туширилди. Ўтган уч йил мобайнида ишга туширилган асосий фондлар бутун саккизинчи беш йилликда ишга туширилган асосий фондлардан кўпдир.

Қурилиш ишлари ҳажми ўсганлигини таъкидлашнинг ўзигина характерли бўлиб қолмай, қурилиш маданияти ўсганлигини ҳам кўрсатиб ўтиш айниқса қувончлидир. Нукус шаҳри, бошқа кўпгина шаҳарлар ва аҳоли пунктлари буни ишонарли тарзда яққол кўрсатиб турибди. Самолётдан чиққан кишининг нигоҳи аввало замонавий аэропорт биносига, сўнгра эса, ажойиб Нукус шаҳрига тушади.

Бироқ, республика пойтахти ҳамиша ҳам шундай кўркам бўлган эмас. 1914 йилда Нукусга келиб кетган сув хўжалиги инженери Н. А. Бенцелевич шаҳар ҳақида бундай деб ёзган эди: «Амударёнинг ўнг соҳилида Нукус шаҳри бор, унинг қиёфаси ҳаддан ташқари ночор ва турмуш шароитлари чидаб бўлмас даражададир... Пристав қароргоҳи, ўрмончининг. балиқ хўжалиги назоратчисининг уйлари ва казаклар отрядининг казармаси европача типдаги бирдан-бир иморатлардир, руҳонийнинг йилига бир марта келиши бирдан-бир «маданий» воқеадир». Ана шу ерда, тор, эгри-бугри ва чангли кўчалардан, қоронғи кулбалардан иборат бўлган ўрта аср посёлкаси ўрнида кўп қаватли ёруғ уй-жой бинолари, кўркам кенг кўчалар, маданий-оқартув ва соғломлаштириш муассасалари бўлган, коммунал-маиший хизматнинг хилма-хил турларидан аҳоли баҳраманд бўлиб турган янги социалистик шаҳар қад кўтарди.

Бугун биз тантанали мажлис ўтказаётган Санъат саройини айтмайсизми? Бу ажойиб, ноёб иншоот республика юбилейига муносиб кошона бўлибди.

Раҳмат сизларга. бинокор ўртоқлар, биз сизларни Қорақалпоғистоннинг 50 йиллик байрами билан чин кўнгилдан муборакбод этамиз, сизларнинг бундан буён ўз олтин қўлларингиз билан янгиянги замонавий шаҳарлар ва посёлкалар. завод ва фабрикалар, шинам уй-жой бинолари, мактаблар, клублар, саройлар ва бошқа объектлар қуриб беришингизни, сизлар бино қилган иморатлар одамларнинг ҳозирги авлодинигина эмас, келгуси авлодларини ҳам қувонтирадиган бўлишини: юбилей йили ютуқларини мустаҳкамлаб, белгиланган планларни муваффақиятли бажариш даражасига мустаҳкам чиқиб олишингизни, барча объектларни ўз вақтида ишга туширишни таъминлашингизни тилаймиз.

Автомобиль ва темир йўл магистраллари, авиация. денгиз ва дарё йўлларининг Қорақалпоғистонни бутун мамлакат билан боғлайдиган кенг тармоғи вужудга келтирилганлиги катта муваффақият бўлди. Бунда Қўнғирот—Бейнов темир йўли алоҳида аҳамиятга эга, мамлакатнинг саноат марказларига бориладиган энг яқин йўлни очиб берган бу темир йўл магистрали республика ишлаб чиқарувчи кучларини жадал ривожлантиришда катта роль ўйнайди.

Ўтган ярим аср мобайнида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши, деҳқонларнинг турмуш ва меҳнат шароитлари тубдан ўзгарди. Лениннинг планига мувофиқ қишлоқ хўжалиги коллективлаштирилганлиги энг муҳим социал проблемаларни ҳал этди, йўқсил деҳқонлар ва чорвадорларни ўз диёрянинг ҳақиқий хўжайинларига. бахтиёр турмуш ижодкорларига айлантирди. Социалистик ижтимоий муносабатлар уларнинг бунёдкорлик кучларини, ташаббускорлиги ва ижодкорлигини жўш урдириб юборди, ишчилар синфи билан иттифоқни ғоят пухта асосда мустаҳкамлади, бу эса, қорақалпоқлар диёридаги мислсиз ўзгартишларнинг энг муҳим шарти бўлди.

Колхоз ва совхозларнинг ривожланиши автоном республика қишлоқ хўжалигини илгари орзу ҳам қилиб бўлмайдиган юксак даражага кўтарди. Совет давлати деҳқонларни замонавий серунум техника билан қуроллантирди, илм-фанни ишлаб чиқаришга хизмат қилдирди, юксак даражада самарали ўғитлар ва илғор агротехника ёрдамида ерларнинг унумдорлигини жуда ошириб юборди. Қорақалпоғистонда сув хўжалигининг йирик индустриал базаси вужудга келтирилди, ноёб насос станциялари, кенг ва кўп тармоқли ирригация ҳамда коллектор шохобчалари ва кучли гидро узеллар қурилди. Халқнинг асрий орзуси рўёбга чиқарилди — улкан Тахиатош гидроузели ва унинг ёнида Амударё устига кўприк қурилди. Илгари ҳувуллаб ётган минглаб гектар ерлар яшнаб турган воҳаларга айлантирилди. Шуларнинг ҳаммаси деҳқонлар ва чорвадорларга қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришиш. меҳнаткашларнинг турмуш даражасини муттасил ошириш имконини бермоқда.

Кейинги ўн йил ичида қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигида эришилган ажойиб муваффақиятларни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Бу муваффақиятларга КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми замин яратди. Л. И. Брежнев ташаббуси билан ва унинг раҳбарлиги остида ишлаб чиқилган партиянинг ҳозирги босқичдаги аграр сиёсати ўзининг назарий чуқурлиги ва ижодий фикрининг дадиллиги билан мислсиз бўлган шу сиёсат қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини қудратли равишда юксалтиришда жуда катта илҳомбахш кучга эга бўлган омил бўлиб қолди.

Унинг натижалари автоном республиканинг муваффақиятларида ҳам кўриниб турибди. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида пахтакорлар пландан ташқари 100 минг тоннадан зиёд пахта тайёрладилар. Дунёнинг энг шимолий пахтачилик ўлкаси ҳисобланган Қорақалпоғистон юбилей йилида 370 минг тонна пахта ҳосили олганлиги ажойиб муваффақиятдир, ўртоқлар. Бу йилги мислсиз сув танқислиги шароитида бу ҳосилни етиштириш учун қанчадан-қанча куч-ғайрат сарфланганлигини ҳамма билади. Пахтакорларнинг фидокорона меҳнати, автоном республика барча районлари. ҳамма колхоз ва совхозларидаги мўл ҳосил усталарининг тажрибаси ва маҳорати ғолиб чиқди, замонавий илм-фан муваффақиятларига асосланган илғор агротехника, пахта етиштириш ва ҳосил териминнинг ҳамма жараёнлари юксак даражада механизациялаштирилганлиги ва химиялаштирилганлиги ғолиб чиқди.

Қорақалпоғистон қисқа муддат ичида шоликорликнинг йирик базаси бўлиб қолди. Бу ерда энг замонавий инженерлик даражасидаги йирик ихтисослаштирилган шоликорлик совхозлари тузилди ва тузилмоқда. Бу йил 120 минг тонна дурдона шоли ва 48 минг тонна маккажўхори етиштирилганлиги —шоликорлар билан маккажўхорикорларнинг меҳнатдаги улкан жасорати бўлди. Чорвачилик, боғдорчилик, узумчиликда ва автоном республика қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида катта-катта ижобий муваффақиятларга эришилди.

Азиз деҳқонлар, пахтадан рекорд ҳосил олганлигингиз учун, дурдона шоли етиштирганингиз учун ва бошқа ҳамма муваффақиятларингиз учун сизларга раҳмат. Биз қадимий еримизга обиҳаёт бераётган толмас ва мард меҳнатчилар бўлган сув хўжалиги ходимларига самимий миннатдорчилигимизни изҳор этамиз. Меҳнатдаги зўр ғалаба — давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар бажарилганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрикномасини олганлигингиз туфайли барча колхозчиларни, совхозларнинг ишчиларини, механизаторларни, мутахассисларни, тайёрлаш ташкилотларининг ходимларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини қизғин қутлаймиз.

Аммо муваффақиятларга қувониш билангина кифояланиб, ҳал этилмаган вазифалар ва камчиликларни кўрмаслик нотўғри бўлур эди. Бундай вазифалар ва камчиликлар эса ҳали кўп. Деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини, суғориладиган экинзорлар самарадорлигини ошириш, барча қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини кўпайтиришга эришиш, чорвачиликдаги камчиликларни зўр ғайрат билан тугатиш лозим.

Ўртоқлар, сизларнинг истиқболларингиз ва имкониятларингиз жуда катта. Яқин келажакда автоном республика пахтакорлари пахта етиштиришни камида 500 минг тоннага, шоли етиштиришни 300 минг тоннага етказишлари лозим. Бу нақадар катта уфқлар очиб беради! Шу йўлда илҳом билан ижодий ишласа арзийди.

Замонавий билимлар билан, техника билан қуролланган кўп минг кишилик ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар отряди вужудга келганлиги автоном республика ярим асрлик ривожининг ажойиб якунидир. Бу эса, уларнинг коммунизм моддий-техника базасини яратиш учун курашдаги куч-ғайратларини ўн карра кўпайтиради. Қорақалпоғистон ишчилари ва колхозчилари — юксак бурч соҳиби бўлган Ватанга содиқ ва ўз ишига берилган, Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган кишилардир.

Фан-техника тараққиётида пешқадамлик қилаётган саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илғорлари ҳамда новаторлари ҳурмат ва зўр эҳтиромга муносиб кишилардир. Булар орасида Турдигул Авезова, Норбой Рўзимбетов, Омон Аҳмедов, Марфа Бахина, Виктор Дубинин, Алексей Кан, Уббиниёз Бекниёзов, Самбой Қўшмуротов, Йўлдош Шулахов, Александра Печенкина, Усенбой Болтаниёзов, Бозор Ешчанова, Таган Қурбонниёзов, Ойша Шамсуддинова, Алаввадин Собиров ва бошқа кўпгина ажойиб кишилар бор. Сафлари ўсиб ва кенгайиб бораётган беш йиллик зарбдорларига шон-шарафлар бўлсин!

Социализм Ўрта Осиёдаги бошқа халқлар каби қорақалпоқ халқига ҳам тўқ ҳаёт келтирди, цивилизация ва тараққиёт йўлидан, коммунистик жамият қуриш йўлидан ҳар томонлама ривожланиш имконини берди. Бундан 50 йил муқаддам саводли кишилар бармоқ билан санарли даражада оз бўлган ўлка ҳозир маданият ва илм-фанни ривожлантиришда мислсиз юксак поғонага кўтарилди. Коммунистик партия раҳбарлигида автоном республикада амалга оширилган ҳақиқий маданий революция кенг меҳнаткашлар оммасини замонавий маданиятдан, илмий билимлар ва техникадан баҳраманд қилди, миллий зиёлиларни, экономиканинг ҳамма тармоқларидаги малакали мутахассисларни вояга етказишга имкон берди. Автоном республика халқ хўжалигида ишлаб турган ҳар минг кишининг 600 дан ортиғи ҳозир олий ва ўрта маълумотли кишилардир.

Социализм ғалаба қозонганлиги туфайли қорақалпоқ халқи ўзининг маданияти ва маънавий турмушини мисли кўрилмаган даражада юксалтириш йўлига кирди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиалида, олий ўқув юртида ва 19 та техникум, илмий-тадқиқот институтида юзлаб олимлар самарали меҳнат қилмоқдалар. Олимлардан Нажим Давқароев, Янгибой Досумов, Қалла Аимбетов, Жумек Оринбоевлар Ватан илм-фанини ривожлантиришга катта ҳисса қўшдилар. Марат Нурмуҳамедов, Собир Камолов, Вадим Николаевич Ягодин, Исмоил Сабитов, Расберган Реймов, Людмила Григорьевна Константинова, Сеитумер Осмонов, Тажен Иизимбетов, Қобул Максетов, Рзамбет Косбергенов, Чоржўй Абдиров, Сражаддин Аҳметов, Муҳамеджан Тажиддинов, Раҳмон Тлевов ва кўпгина бошқалар самарали ҳамда ижодий меҳнат қилмоқдалар... КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети Нукусда давлат у н и в е р с и т е т и очиш тўғрисида яқинда қарор қабул қилдилар, бу эса фан ва маданиятни янада юксалтиришнинг янги омили бўлади. Матбуот, радио, телевидение гуркираб ривожланди.

Ўз руҳига кўра интернационал бўлган адабиёт ва санъат вужудга келганлиги, эркин халқ ижодий кучларининг ранг-баранг бўёқлар касб этганлигининг муҳим натижаси бўлди. Адабиёт ва санъат партиявийлик, социалистик реализм принциплари асосида ривожлана бориб, халқнинг маънавий ҳаётига файз киритди. Қорақалпоғистон ёзувчилари ва шоирларидан Аяпберган Мусаев, Сайфулғабит Мажидов, Абдурамон Ўтепов, Аббоз Добилов, Содиқ Нуримбетов, Жўлмурза Оймурзаев, Мирзағали Даимбоев,, Амет Шомуротов, Иброҳим Юсупов, Тиловберген Жумамуротов, Тлепберген Каипбергенов, рассомлардан Қидирбой Сопиов, Игорь Витальевич Савицкий, Жолдасбек Қуттимуратов, композиторлардан Олимжон Халимов, Абдреим Султонов, Нажматдин Муҳамматдинов, Худойберген Турдиқулов, артистлардан Ойимхон Шомуротова; Байрам Матчонов, Қуват Абдреимов, Байрам Муродов ва бошқа кўпгина кишилар халққа керакли, коммунистик бунёдкорлик шавқ-завқини яққол акс эттирадиган, совет кишиларининг қаҳрамонона меҳнати ва турмуш тарзини тараннум қиладиган я х ш и а с а р л а р яратиб бердилар. К. С. Станиславский номидаги театр, Бердах номидаги давлат филармонияси, кўпгина халқ театрлари ўз ижодий ютуқлари билан қувонтирмоқдалар.

Қорақалпоғистон адабиёт ва санъат арбобларининг бир қанча асарлари республика Давлат мукофотлари билан тақдирланди.

Ватанимиз бахт-саодати йўлида сизларга янгидан-янги ижодий ютуқлар ва муваффақиятлар тилаймиз!

Қорақалпоқ социалистик маданияти мамлакатдаги бошқа халқлар ва аввало улуғ рус халқи маданиятининг баракали таъсири остида ривожланиб келди ва ривожланмоқда. У ўтмишнинг Жиян-Жиров, Бердах, Кунхўжа ва бошқа кўпгина мутафаккирлари ижодий руҳини, «Қирқ қиз», «Шаҳриёр афсонаси» каби шоҳ асарларда ва қорақалпоқ халқи бисотида кўп бўлган эпик достонларда намоён бўлган халқ оғзаки ижоди руҳини ўзига сингдириб олган.

Қорақалпоғистон маданияти муштарак совет социалистик маданиятимизнинг, бутун совет халқи маънавий бойлигининг бир қисми бўлиб қолди. Буни биз улуғ Советлар мамлакатидаги барча миллат ва элатлар қардошларча дўстлигининг қудратли ҳаётбахш кучининг тимсоли деб, маданият арбобларига доимо эътибор ва меҳрибонлик қилиб келаётган, Ватанимиздаги барча миллат ва элатларнинг равнақини таъминлаган Коммунистик партиянинг жуда катта хизмати деб биламиз.

Қорақалпоғистоннинг ижодкор зиёлиларига улуғ совет халқимизга муносиб бўлган, унинг ижодкорлик руҳини бойитадиган, коммунистик қурилиш соҳасидаги катта ишларда унга илҳом бахш этадиган асарлар яратишда янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз. Қорақалпоғистоннинг ҳамда Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларнинг социал ва маданий ривожидаги хусусиятлар хотин-қизларни озодликка чиқариш каби муҳим тарихий омилда ҳам ўз ифодасини топди. Совет ҳокимияти турмушнинг ҳамма соҳаларида хотин-қизларга эркаклар билан тенг ҳуқуқлар берди. Партия В. И. Ленин васиятларини амалга ошира бориб, хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлилигини таъминлади, уларни янги турмушдан баҳраманд қилди, ижтимоий фойдали меҳнатда, сиёсий ва маданий ҳаётда актив қатнаштирди.

Буларнинг ҳаммаси ажойиб самаралар берди. Совет Шарқининг хотин-қизлари ўқиш ва ижтимоий фойдали меҳнатда қатнашиш учун катта имкониятлар олиб, янги турмуш қуришнинг кенг ва порлоқ йўлидан эркаклар билан ёнма-ён бормоқдалар. Улар ишлаб чиқаришда ишламоқдалар, педагоглар, врачлар, инженерлар, агрономлар, олимлар, санъат арбоблари, давлат ва партия ходимлари бўлиб қолдилар, ҳақиқий бахтга мушарраф бўлдилар.

Қорақалпоғистон халқ хўжалигида минглаб хотин-қизлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Халқ хўжалиги мутахассислари орасида 14 минг хотин-қиз бор. Хотин-қизлардан беш кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилган, юзлаб киши орден ва медаллар билан мукофотланган. Қорақалпоғистон хотин-қизлари давлатни идора қилишда актив қатнашмоқдалар, улардан беш киши СССР Олий Советининг депутатлари, 2980 киши Ўзбекистон ССР, Қорақалпоғистон АССР Олий Советларининг ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг депутатларидир. Халқнинг ажойиб қизлари — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати. Крупская номли колхоз раисаси Ойим Камолова; Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Косим Авезов номли совхоз бўлимининг бошқарувчиси Омонгул Сафарбоева; 166-трест бригадири, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ирина Семёновна Кисель ва бошқа кўпгина аёллар республиканинг фахридир.

Совет Қорақалпоғистонининг ажойиб хотин-қизларига шон-шарафлар бўлсин!

Партия революцион-ўзгартирувчилик фаолиятининг яна бир жуда муҳим якуни тўғрисида — одамларнинг дунёқарашида рўй берган туб ўзгаришлар ҳақида ҳам гапириб ўтмоқчиман. Эксплуатациядан халос бўлган меҳнаткаш халқ ҳақиқий озодликка эришди. Бизда марксизм-ленинизм дунёқараши асосида юксак идеалли, кенг билимли, коллективизм ва ватанпарварлик, ўртоқлик ва қардошлик ҳис-туйғуларига тўлиб-тошган, ижтимоий бурчга ва коммунизм идеалларига ғоят садоқатли янги инсон ўсиб вояга етди ва камол топмоқда.

Ўрта Осиё республикалари социализмнинг Шарқдаги чинакам порлоқ машъали бўлиб қолди. Тўла ҳуқуқли ва эркин қорақалпоқ социалистик миллати Совет Иттифоқидаги барча халқлар билан бир сафда туриб, Коммунистик партия раҳбарлигида нурафшон келажак — коммунизм биносини илҳом билан бунёд этмоқда.

Биз халқларимиз эришган ҳамма ютуқлар учун жонажон Коммунистик партиядан — унинг доно синалган раҳбарлигидан миннатдормиз. Шу боисдан ҳам бугун шу шодиёна ва тантанали кунда биз меҳнат аҳлининг фаровонлигини ва бахт-саодати тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилаётган партия Марказий Комитетига, унинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросига энг қизғин ва астойдил чексиз ташаккур сўзларини, садоқатли беғараз дўст бўлган, ҳамма ғалабаларимиз ва зафарларимиз манбаи бўлиб хизмат қилувчи дўст бўлган қардош халқларга ва аввало улуғ рус халқига чуқур миннатдорчилик сўзларини қайта-қайта изҳор этамиз.

Автоном республика эришган муваффақиятларни партия ташкилоти ва унинг область комитети кўп қиррали ва самарали фаолиятидан ажратиб бўлмайди. Область партия ташкилоти ўзининг 50 йиллик юбилейини ташкилотчилик ва сиёсий иш соҳасида хилма-хил тажриба орттирган ҳолда кутиб олди. У сон жиҳатдан ўсиб, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди, ҳозир унинг сафларида сал кам 25 минг коммунист бор.

Область партия ташкилоти омма орасида катта ғоявий-сиёсий иш олиб бормоқда, меҳнаткашларни пролетар интернационализми ва совет ватанпарварлиги руҳида, коммунистик идеалларга чексиз садоқат руҳида тарбияламоқда. Қорақалпоғистонда яшаб турган 88 миллат ва элат фарзандлари Ватан бахт-саодати йўлида, коммунизм йўлида аҳил бир қардош оила бўлиб, ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар. Коммунистлар хўжалик ва маданий қурилишнинг мураккаб вазифаларини ҳал этишга одамларни сафарбар қилиш, қийин шароитларда муваффақиятларга эришиш маҳоратларини неча марталаб исботлаганлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўз меҳнат коллективларига авангардлик қилаётган Автоном республика коммунистларини юбилей билан чин кўнгилдан табриклайди ва уларга коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида янги катта муваффақиятлар тилайди!

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон учун юбилей йили бўлган ҳозирги йил бизнинг зўр уюшқоқлик билан яхшироқ ишлай олиш, ҳар қандай қийинчиликларни бартараф қилиш, катта-катта муваффақиятларга эришиш қобилиятимизни жуда яққол кўрсатди. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган Ўзбекистон ССР саноат меҳнатчилари беш йилликнинг белгиловчи йили вазифаларини бажариш соҳасида олиб борилган зўр ташкилотчилик иши, юбилей шарафига ўтказилган социалистик мусобақа мислсиз кенг қулоч ёзганлиги натижасида барча асосий кўрсаткичлар юзасидан белгиланган планларни муддатидан аввал бажармоқдалар, ҳозиргача пландан ташқари 300 миллион сўмликдан кўп маҳсулот бердилар. Қурувчилар катта муваффақиятларга эришдилар. Республика қишлоқ хўжалиги, айтиш мумкинки, олға томон зўр сакраш қилди — Ватан 5 миллион 300 минг тонна пахта олди.

Ўзбекистон пахтакорларининг меҳнатдаги улкан ғалабаси —давлатга пахта топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар бажарилганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети йўллаган табрикномадаги илҳомбахш сўзлар ҳар биримизнинг қалбимизга жо бўлди. Табрикномада пахтакорларнинг, барча меҳнаткашларнинг меҳнатига юксак баҳо берилганлиги бизни қувонтиради ва янги зафарларга руҳлантиради. Унинг ҳар бир сатрида партия билан ҳукуматнинг қишлоқ меҳнатчилари тўғрисидаги. жамият моддий неъматларининг ажойиб ижодкорлари ҳақидаги янги зўр ғамхўрлик намоён бўлиб турибди. Биз шу ғамхўрликка жавобан қишлоқ хўжалигини юксалтиришдаги муваффақиятларни янада кўпайтириш учун ўз кучимизни аямай сарфлаймиз.

Ҳозирги йилнинг қолган ойла-

(давоми учинчи бетда).

Қорақалпоғистон область партия комитети ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг қўшма тантанали мажлиси

ХАЛҚЛАР ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИ ТАНТАНАСИ

(Боши 1, 2-бетларда).

рида ва беш йилликнинг сўнгги йилида бизнинг олдимизда янада масъулиятлироқ вазифалар турибди, ўртоқлар. Биз халқ хўжалигининг ҳар бир тармоғи янада тезроқ суръатлар билан ривожланмоғи учун, КПСС XXIV съезди топшириқларини сўзсиз бажармоқ учун бутун кучимизни ишга солишимиз керак. Саноатда ишлаб чиқариш самарадорлигини, меҳнат унумдорлигини ҳар томонлама ошириш, исрофгарчилик ва чиқимларни камайтириш, ишлаб чиқариш қувватларидан янада тўла-тўкис фойдаланиш энг зарур ишдир. Бизда ҳали план топшириқларини бажармаётган қолоқ корхоналар бор. Паст сифатли кўпгина маҳсулот чиқарилмоқда. Бунга қарши энг кескин чораларни кўриш зарур. Биз капитал қурилишни яхшилаш, унинг муддатларини қисқартириш ва қурилиш ишлари сифатини ошириш учун янада зўр ғайрат билан курашмоғимиз керак.

Кадрларимиз тажриба, билимларни ўрганиб олганлар. Улар ҳозир партия вужудга келтирган ишонч ва ҳурмат вазиятида ишлаб турибдилар, шу боисдан ҳам биз улардан янада кўпроқ унумли меҳнат қилишни, коммунистик қурилишнинг ҳамма вазифаларини малакали ҳал этишни кутишга ҳақлимиз.

Ўртоқлар, ишчанлик йўли қатъият билан ўтказилаётган, кадрлар ҳаёт билан баравар одим ташлашга интилиб, ижодий ишлаётган, янги, илғор тажрибани ривожлантириб, қўллаб-қувватлаётган, ҳар бир иш куни кетидаги келажак уфқларини кўриб турган жойда муваффақиятга эришилмоқда. Ҳар бир меҳнат коллективи ишидаги уюшқоқликни ошириш, ҳар бир ходимнинг интизомини кўтариш ҳамда унинг давлат планларини, олинган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун бўлган масъулиятини кучайтириш ҳам ғоят муҳимдир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети айтадиларки, барча область, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, Совет Ўзбекистонининг ҳамма меҳнаткашлари социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтарадилар, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида янги чўққиларга эришадилар, Ленин партиясининг XXV съездини муносиб равишда кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Азиз ўртоқлар! Қорақалпоғистон АССР Ватан олдидаги катта хизматлари учун Ленин ордени ва Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланган. Бу—Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг социалистик қурилишга қўшган жуда катта ҳиссасининг таҳсинидир.

Қўш орденли Қорақалпоғистон ўзининг 50 йиллиги муносабати билан учинчи орден — Октябрь революцияси ордени билан мукофотланганлигини сизларга зўр мамнуният билан маълум қиламан.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсиз.

(Мажлис қатнашчиларининг давомли қарсаклари остида ўртоқ Ш. Р. Рашидов СССР Олий Совети Президиумининг Қорақалпоғистон АССРни Октябрь революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ва орденни Автоном республика байроғига тақиб қўйди).

Азиз ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан ва уларнинг топшириғига биноан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан тантанали мажлис қатнашчиларини, Қорақалпоғистоннинг ишчилар синфи, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашларини юксак ва муносиб мукофот билан қизғин, самимий табриклайман.

Ҳаммаларингизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва меҳнатда янгидан-янги зафарлар тилайман!

Яшасин Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси!

Совет Социалистик Республикалари буюк Иттифоқи ва халқларимизнинг бузилмас қардошларча дўстлиги яшасин ва мустаҳкамланаверсин!

Яшасин Совет халқини коммунизм ғалабаси сари комил ишонч билан бошлаб бораётган шонли Коммунистик партиямиз!

Ягона оилада

Ўртоқ Қ. КАМОЛОВ доклади

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Биз учун ҳозирги унутилмас тантанали бир пайтда қалбларимиз чексиз қувонч ва шоду-хуррамлик туйғулари билан тўлиб тошди. Социалистик Қорақалпоғистоннинг байроғида Ленин ордени ва Халқлар дўстлиги ордени билан бир қаторда Октябрь революцияси ордени порлай бошлади. Бу орден Улуғ Октябрь ўлмас ғояларининг тантанасини, республика мамлакатимиз халқларининг қардошлик оиласида эришган тарихий муваффақиятларини гавдалантиради.

Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, Ўзбекистон Компартиясининг Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми, Министрлар Советининг автоном республика 50 йиллиги муносабати билан йўллаган табрикномаларини ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов томонидан топширилган самимий табригини баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Автоном республика ярим аср мобайнида эришган муваффақиятларга юксак баҳо берганликлари учун Ўзбекистон Компартиясининг область комитети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети ва Министрлар Совети номидан, коммунистлар, барча меҳнаткашлар номидан жонажон ленинчи партиямизга, жонажон Совет ҳукуматимизга самимий ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Қорақалпоғистон коммунистлари, барча ишчилари ва колхозчилари, фан ва маданият арбоблари, барча меҳнаткашлари Коммунистик партияга чексиз содиқ эканларини, унинг доно ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан тўла-тўкис маъқуллаётганликларини, Партиянинг жанговар, синалган штаби — ленинча Марказий Комитети, атоқли марксчи-ленинчи, халқлар бахт-саодати учун, Ер юзида тинчлик ва хавфсизлик учун толмас курашчи Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий Бюросининг теварагига маҳкам жипслашганликларини яна ва яна бир марта изҳор қиладилар.

Бундан бир ой муқаддам шонли тарихий сана — Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда нишонланди.

Молдавия, Қирғизистон, Туркманистон ва бошқа совет республикалари каби Ўзбекистон ССР олтин юбилейининг ҳам байрам қилинганлиги Партиямиз ленинча миллий сиёсати тантанасини яна бир марта ёрқин намойиш қилди. Автоном республикамиз мисолида ҳам буни яққол кўриш мумкин.

Чоризм даврида қашшоқлик, очлик, ҳуқуқсизлик, жаҳолат ва саводсизлик, ғам-ғусса қорақалпоқларнинг қисмати эди. Қирилиб битишга маҳкум этилган қорақалпоқ халқи ўз қоматини ростлаб олганлигига асосий сабаб шуки, у рус халқи ва унинг революцион ишчилар синфи сиймосида қудратли, содиқ дўст ва иттифоқчига эга бўлди. Қорақалпоғистон Россияга қўшилганлигининг юз йиллиги шу йилнинг бошида тантанали вазиятда нишонланди. Қорақалпоғистоннинг ўз ихтиёри билан Россияга қўшилганлиги халқимизнинг тақдирида ҳал қилувчи роль ўйнади.

Россияда Улуғ Октябрнинг ғалабаси Ўрта Осиё халқларини ихтиёрий эркин ва бахтли ҳаёт йўлига олиб чиқди. Ватанимиздаги бошқа халқлар каби қорақалпоқ халқи ҳам Октябрь социалистик революцияси туфайли янги тарихга эга бўлди.

1917 йилнинг 12 декабрида Петро-Александровскда (ҳозирги Тўрткўл) Советлар ҳокимияти ўрнатилди, Советлар ҳокимияти тез орада бутун Қорақалпоғистонда ғалаба қозонди.

Аввало миллий давлатнинг ташкил топиши шарқ халқларининг туб аҳолисини совет ва хўжалик қурилишига, қолоқликни тугатиш йўлидаги актив курашга жалб этишни кўзда тутди. Владимир Ильич тарихий жиҳатдан муҳим бўлган ана шу масалани ҳал этиш йўлини кўрсатиб берди. У партияга илгари эзилган халқларнинг миллий ва маиший шароитларига хос хусусиятларни, уларнинг тарихий ўтмишини, иқтисодий ва маданий тараққиёт даражасини ҳар томонлама эътиборга олишни ўргатди.

Совет халқлари Ленин даҳоси туфайли 1922 йил декабрь ойида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини тузишга муваффақ бўлдилар. СССРнинг вужудга келиши эркин миллатларнинг ихтиёрий иттифоқи тўғрисидаги ғоялар рўёбга чиққанлигидан далолат берди. СССРнинг ташкил топиши мамлакатимиздаги барча халқларнинг тақдирида тарихий аҳамиятга эга бўлди.

Совет Ўрта Осиёсида ўтказилган миллий — давлат чегараланиши негизида бошқа халқлар билан бирга қорақалпоқлар ҳам тарихда биринчи марта ўзининг миллий давлатини тузди. 1924 йилда Қозоғистон АССР составида Қорақалпоғистон автоном области ташкил топди. 1930 йил июнь ойида Қорақалпоғистон бевосита РСФСР составига кирди, 1932 йил март ойида автоном республикага айлантирилди. Қорақалпоғистон АССР 1936 йил декабрь ойидан буён Ўзбекистон ССР составидадир.

Россия федерациясининг намояндалари социалистик қурилишда жуда катта роль ўйнадилар. Тарихнинг кўпгина порлоқ саҳифаларидан биринигина кўрсатиб ўтамиз. Москвадаги Дзержинский район Совети президиумининг 1933 йил 27 октябрдаги қарорида шу сўзларни ўқиймиз:

«Дзержинский район Советининг Президиуми илғор ишчилар районининг қолоқ миллий республикага ленинча миллий сиёсатни амалга оширишда ва уни СССРдаги илғор районлар даражасига кўтаришда ёрдам бериши жуда катта аҳамиятга эга эканлигини эътиборга олиб қарор қилади:

1. Қорақалпоғистон АССРни оталиққа олинсин.

2. Районнинг корхона ва муассасаларида оталиққа олиш вазифалари ва Қорақалпоғистон АССРга конкрет ёрдам бериш масалалари борасида оммавий — тушунтириш ишлари кучайтириб юборилсин».

Бизни оталиққа олган москваликлар экономика ва маданиятни юксалтириш соҳасида қорақалпоқ халқига жуда катта ёрдам бердилар.

Биз оғамиз улуғ рус халқи, унинг шонли ишчилар синфининг қудратли ёрдамини доим сезиб турибмиз. Россия федерациясининг харитасида бизнинг республикамизга металл ва ёғоч тахта, станок ва ускуна, машина ва трактор, аниқ ишловчи прибор ва ёқилғи, минерал ўғит ва бошқа кўп асбоб-ускуналар юбормаган бирорта йирик шаҳарни топиш қийин.

Совет Иттифоқидаги барча миллат ва элатларнинг ўзаро алоқа боғлаши учун энг муҳим восита, ҳамма томонидан эътироф этилган жаҳон тилларининг бири — рус тили автоном республика ҳаётининг ҳамма соҳаларида жуда катта таъсир кўрсатганлигини зўр миннатдорчилик билан таъкидлаб ўтишни истаймиз. Меҳнаткашлар ҳаётининг талаблари, манфаатлари ва истакларига тамомила мувофиқ суръатда рус тили — Ленин тили, бизнинг иккинчи она тилимиз мактабларда, техникумларда, институтда, ишлаб чиқариш коллективларида ўрганилмоқда.

Ўзбек халқи ишлаб чиқарувчи кучларни янада юксалтиришда, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда бизга доим бебаҳо ёрдам бермоқда. Ўзбек халқи «оқ олтин» етиштириш соҳасидаги бой тажрибасини, фан ва техника соҳасидаги ҳамма ютуқларини биз билан баҳам кўрмоқда, деҳқончиликнинг моҳир усталарини, инженерларни, бинокорларни, фан ва маданият арбобларини доим республикамизга юбориб турибди. СССР халқларининг ягона, дўст оиласида яшаш, меҳнат қилиш ва коммунизмни барпо этиш буюк бахтдир! Биз халқлар қардошлигини, интернационализмни муқаддас билиб, унга содиқ бўлиб қолаверамиз, умумхалқ фаровонлигига, мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссамиз тобора салмоқли бўлишига интилаверамиз.

Автоном республикада яшовчи қорақалпоқлар ва руслар, ўзбеклар ва қозоқлар, туркманлар ва украинлар, корейслар ва татарлар, хуллас 88 миллат ва элат вакиллари қардошларча маҳкам жипслашган бўлиб, социалистик ватан бахт-саодати йўлида бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилмоқдалар.

Улуғ Ватан уруши социалистик тузум, халқлар бузилмас дўстлигининг мустаҳкамлиги учун жиддий синов бўлди. Қорақалпоғистон халқи қалб амри-ла барча совет кишилари билан бирга Ватан ҳимоясига мардона отланди. Уруш йилларида автоном республика меҳнаткашларидан 15 мингдан ортиқ жангчи орден ва медаллар билан мукофотланди, Қорақалпоғистон жангчиларидан ўн тўрт кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилди. Биз ҳозирги шонли 50 йиллик кунида Ватанимиз учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг порлоқ хотирасига таъзим қиламиз, Улуғ Октябрь ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилган ветеранларга самимий ҳурмат ва миннатдорчилигимизни изҳор этамиз.

Ўртоқлар! Ҳаётнинг барча соҳаларида рўй берган буюк ўзгаришлар натижасида Қорақалпоғистон капиталистик тараққиёт босқичини четлаб, социализмга ўтди, Ватанимиздаги барча халқлар билан биргаликда социализмга келди.

Ўтмишдаги ярим кустар ва кустар корхоналардан асар ҳам қолмади. Энг янги машиналар билан таъминланган ва илғор технология асосида ишлаётган замонавий саноат янгидан вужудга келтирилди ва бу саноат тобора ривожланмоқда. Эллик йил ичида маҳсулот ишлаб чиқариш 150 баравар кўпайди.

Халқлар дўстлиги станцияси деб аталган Тахиатош ГРЭСи Орол бўйидаги ҳамма ерларга ва қўшни областларга электр энергия беряпти. Электр энергия ишлаб чиқариш кейинги йигирма йил мобайнидагина 126 баравар ортди. Автоном республикани ёппасига электрлаштириш асосан тугалланди.

Амударёнинг чап соҳилида Бухоро — Урал ва Ўрта Осиё — Марказ қитъалараро газ қувурлари қурилди. Ўлканинг ер ости бойликлари халқимизга тобора кўп хизмат қилмоқда. Устюртда кўп миқдорда газ қазиб чиқарилмоқда, Султонуиздоғ мармари ва граните қазиб олина бошланди.

Ҳамма жойда янги саноат корхоналари, уй-жой бинолари, маданий-маиший объектлар, ирригация иншоотлари қурилмоқда, янги ерлар ўзлаштирилмоқда. Кейинги ўн йил ичида қурилиш ишлари жуда тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Шу давр ичида ўзлаштирилган капитал маблағ бундан аввалги 20 йилдагига нисбатан уч баравар кўпайди. Тахиатош гидроузелининг биринчи навбати, катта шоли заводи каби ноёб объектлар ишга туширилди. Муҳташам санъат саройи барпо этилди. Ҳозирги пайтда бизнинг тантанали мажлисимиз шу саройда ўтказилмоқда. Буларнинг ҳаммаси бинокорларнинг юбилейга муносиб совғасидир.

Қорақалпоғистон ўтмишда йўлсиз бир ўлка, туялар ўтадиган сўқмоқ йўллар ўлкаси эди. Ҳозирги вақтда Қорақалпоғистонда неча минг километр масофага чўзилиб кетган тош йўллар, асфальт ётқизилган йўллар бор. Янги Қўнғирот —Бейнов темирйўл магистралини Турксибнинг кичик ҳамшираси деб атайдилар. Ўрта Осиёдаги кўп районлардан мамлакат марказига олиб борадиган ана шу энг қисқа темир йўл юк ташишни тезлаштиради, Устюртнинг бепоён қирларини ўзлаштиришга ёрдам беради. Тахиатош — Нукус темирйўл қурилиши тамомланмоқда. Алоқа ишларининг ҳамма турлари кенг ривожланди. Автоном республиканинг энг олис бурчакларида Москва, Тошкент, Ашхобод, Нукусдан радио ва телевизион эшиттиришлар қабул қилинмоқда.

Автоном республикада бунёдкорлик ишлари кенгайиб бориши билан бир қаторда ишчилар синфи миқдор ва сифат жиҳатидан ўсмоқда. Революциядан илгари фабрика-заводларда 185 ишчи ишлаган бўлса, ҳозирги вақтда саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа ишларида 55 мингдан ортиқ киши меҳнат қилмоқда.

Кўпгина ишлаб чиқариш коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, республика юбилейини муносиб кутиб олишга интилиб, муқобил планларни қабул қилдилар ва бу планларни амалга ошириш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Беш йиллик планнинг саноат маҳсулотини реализация қилиш юзасидан белгиланган топшириқлари илдам бажарилмоқда. Шу йил ўн бир ойининг топшириғи 19 ноябрда адо этилди.

1974 йилда саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ходимлари социалистик мусобақасининг якунларига мувофиқ, Қорақалпоғистон АССР уч кварталда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Кўчма Қизил байроғини сурункасига олиб келмоқда.

Ўртоқлар! Коммунистик партия ва Совет давлатининг кенг кўламда олиб борган ишлари натижасида қишлоқнинг қиёфаси тамомила ўзгарди. Автоном республикада ирригация ва мелиорация ишлари жуда кенг кўламда олиб борилди ва олиб борилмоқда. Неча ўн минг гектар дашт-биёбонлар унумдор далаларга ва яшнаб турган боғу роғларга айлантирилди. Сув хўжалиги қурилиши КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил май Пленумидан кейин ғоят кенгайтириб юборилди. Шу давр ичида суғориш ва мелиорация ишлари учун 356 миллион сўм сарфланди, йирик сув хўжалиги объектлари қурилди.

Барча қишлоқ хўжалик экинлари майдони 1924 йилдагига нисбатан уч баравардан зиёд кенгайди. Шу давр ичида пахта ҳосилдорлиги олти баравар кўпайди, ялпи ҳосил 60 баравардан зиёд ортди, мол туёғи кўпайди.

Бутун мамлакатда бўлгани каби Қорақалпоғистонда ҳам деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумидан кейин тез суръатлар билан ўсди. 1955—1964 йиллар мобайнида давлатга 1,9 миллион тонна пахта топширилган бўлса, кейинги ўн йил мобайнида қарийб уч миллион тонна пахта етказиб берилди. 1955—1964 йиллар мобайнида 77 минг тонна шоли етиштирилган бўлса, кейинги ўн йил мобайнида 630 минг тонна, яъни 8 баравардан зиёд кўп шоли етиштирилди.

Тўққизинчи беш йилликда ҳам қишлоқ хўжалиги муваффақиятли равишда ривожланмоқда. Автоном республиканинг колхозлари ва совхозлари Партия ва Ҳукуматнинг жуда катта ёрдамига таяниб, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг асосий турларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан оширилган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминламоқдалар.

Бу йил қишлоқ хўжалиги учун жуда оғир келди. Совет кишилари севимли Ватан бахт-саодати йўлида бартараф қилаолмайдиган қийинчиликлар йўқ. Қишлоқ меҳнаткашлари юбилей йилида жиддий синовдан ўтишларини яхши англаб, зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. Мамлакат биринчи марта Қорақалпоғистоннинг 370 минг тонна пахтасини олди. Бу—планда белгиланганидан 55 минг тонна ва ўтган йили давлатга топширилганидан 31 минг тонна ортиқдир. Пахтанинг 53 проценти машиналарда териб олинди.

Шоликорлар ва маккажўхорикорлар яхши меҳнат қилиб, халқ хўжалик планини ошириб бажардилар. Улар 168 минг тонна дон, шу жумладан 120 минг тонна шоли етиштирдилар.

Партия ва Ҳукуматнинг катта ёрдами, деҳқонларимиз, механизаторларимиз, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари маҳоратининг ўсганлиги, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ташкилотчилик иши ғалабани қўлга киритишда жуда катта роль ўйнади. Мўл ҳосилни етиштириш ва йиғиштириб олишда ҳар томонлама ёрдам берган ишчилар синфининг, зиёлилар ва ёшларнинг ана шу ғалабани қўлга киритишда хизмати катта бўлди. Ўзбекистон ССР, Ўзбекистон Компартияси ва Қорақалпоғистон АССРнинг 50 йиллигини муносиб нишонлашга интилган автоном республика меҳнаткашларининг ватанпарварлик ғайрат-шижоати бу ғалабада ўз ифодасини топди.

КПСС Марказий Комитети пахтакорлар ва шоликорларнинг қаҳрамонона ишларига юксак баҳо берди. Социалистик мажбуриятлар бажарилганлиги муносабати билан ўртоқ Л. И. Брежнев йўллаган табрик телеграммасида бундай дейилади: «Қорақалпоғистон автоном республикасининг меҳнаткашлари мамлакатни пахта ва шоли билан таъминлашга йил сайин катта ҳисса қўшмоқдалар ва улар келгусида ҳам қишлоқ хўжалигининг ана шу муҳим соҳаларида янги марраларни эгаллашларига шак-шубҳа йўқ».

Ўртоқлар! Қорақалпоғистонда хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида қобилиятли, ташаббускор ходимлар, омманинг моҳир ташкилотчилари меҳнат қилмоқдалар. Кечаги деҳқон эндиликда ўқитувчи, олим, давлат арбоби бўлиб қолди. 1924 йилда Қорақалпоғистонда битта ҳам инженер, агроном, экономист йўқ эди. Ҳозирги вақтда ана шу мутахассисларнинг сони 4 минг кишига етди.

658 та умумтаълим мактабларда. 19 та ўрта махсус ўқув юртларида, педагогика институтида Қорақалпоғистондаги ҳар уч кишининг бири ўқимоқда. Педагогика институти 1976 йилда университетга айлантирилади. Ҳозирги вақтда бутун мамлакатдаги каби автоном республикада ҳам ёшларнинг умумий ўрта таълимга ўтиши амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиалида, илмий-тадқиқот институтларида, Т. Г. Шевченко номли педагогика институтида тадқиқотчиларнинг катта отряди ишлаб турибди. Булар орасида уч юздан ортиқ фан кандидати ва фан докторлари бор.

Қорақалпоқ халқининг маданияти кенг ривожланди. Станиславский номли давлат музикали драма ва комедия театри, Бердақ номли давлат филармонияси, халқ театрлари Ўзбекистоннинг қўшни областларида, бошқа қардош республикаларда ҳам катта шуҳрат қозонди. Неча юзлаб кино-театрлар, клублар, кутубхоналар ва бошқа маданий-оқартув муассасалари, ҳужжатли фильмлар киностудиясининг филиали самарали иш олиб бормоқдалар.

Еттита республика газетаси ва журналлари, шунингдек район газеталари ва кўп тиражли газеталар нашр этилмоқда. «Қорақалпоғистон» нашриёти ташкил этилгандан буён ўтган йиллар жами тиражи 32 миллион нусхада 6,2 минг номда китоб чиқарди. Қорақалпоқ тилида Маркс, Энгельс, Ленин асарлари, рус ва жаҳон адабиёти классикларининг асарлари чоп этилмоқда. Қорақалпоғистон адабиётининг энг яхши асарлари мамлакатимиз халқларининг тилларига таржима қилинди.

Соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам жуда катта силжишлар рўй берди. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари революциядан илгари медицина ёрдамидан тамомила маҳрум эди. Ҳозирги пайтда 1500 га яқин врач, медицина соҳасида ишловчи бошқа ходимлардан 5,7 минг киши автоном республика аҳолисининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилмоқда.

Экономика ва маданият соҳасида қилинган ишларнинг ҳаммаси инсонни ва унинг бахт-саодатини кўзда тутади. Бутун мамлакатдаги каби автоном республикада ҳам ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи мунтазам равишда ортиб бормоқда, колхозчиларнинг даромадлари кўпаймоқда. Аҳоли пул даромадлари 1960 йилдагига нисбатан уч баравардан зиёд ошди. Меҳнаткашларга ижтимоий истеъмол фондидан нафақа ва имтиёзлар тўлаш учун жуда кўп маблағ сарф қилинмоқда. Товар обороти доим кенгайиб, маиший ва коммунал хизмат такомиллаштирилмоқда. аҳоли яшайдиган пунктлар обод бўлмоқда. 1964—1973 йиллар мобайнида 3,5 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой қурилди. Мактаб, касалхона, болалар боғчалари ва яслилари, коммунал ва маданий-маиший хизмат объектлари барпо этилмоқда.

Ҳамма жойда бунёдкорлик меҳнати жўш урмоқда. Қорақалпоғистоннинг неча минглаб меҳнаткашлари халқнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлдилар. Илғорлардан 24 минг киши орден ва медаллар билан мукофотланди, 26 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлди.

Азиз ўртоқлар, шонли юбилей кунида жонажон Ватанимиз бахт-саодати йўлида зўр ғайрат билан меҳнат қилаётганликлари учун қаҳрамон ишчилар синфига, колхозчи деҳқонларимизга, халқ зиёлиларига область партия комитети, Қорақалпоғистон Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, сизларнинг номингиздан самимий ташаккур изҳор қилишга ва уларнинг автоном республика экономикаси ва маданиятини доим юксалтиришда, КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда янгидан янги зафарларга эришувларини тилашга ижозат бергайсиз.

Маҳаллий миллат хотин-қизларининг озод қилинганлиги, уларнинг жамоат меҳнатига, маданиятга, давлатни бошқаришга жалб этилганлиги буюк социал ўзгаришларнинг энг муҳим якунларидан бири бўлди. Автоном республикада халқ хўжалиги ва маданиятнинг хотин-қизлар кенг фаол қатнашмаётган бирорта ҳам соҳаси йўқ.

Коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари — шонли хотин-қизларимизнинг меҳнатда, ижтимоий фаолиятда, ёш авлодни тарбиялашда янги ижодий муваффақиятларга эришувларини тилаймиз.

Биз қўлга киритган муваффақиятларнинг ҳаммаси Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси доно раҳбарлигининг натижасидир. Биз партия ва ҳукуматга, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга чексиз миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз. Ўртоқ Л. И. Брежнев жонбозлик билан бажараётган самарали ишлари туфайли бутун халқнинг самимий иззат-ҳурматига сазовор бўлди.

Қорақалпоғистон партия ташкилоти автоном республиканинг қўлга киритган муваффақиятларида жуда катта роль ўйнамоқда. Қорақалпоғистон партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети раҳбарлигида меҳнаткашларни коммунистик қурилиш планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш соҳасида собитқадамлик билан ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб бормоқда.

Ярим аср илгари ўтказилган биринчи партия конференциясида партиянинг 1526 аъзоси ва кандидати номидан делегатлар қатнашган эди. Ҳозирги кунда Қорақалпоғистон партия ташкилоти 23,5 минг коммунистни бирлаштиради. Қорақалпоғистон партия ташкилоти шонли юбилейни ҳар қачонгидан кўра монолит, ғоявий жиҳатдан чиниққан, КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган ташкилот сифатида кутиб олди.

Автоном республика партия ташкилоти ҳал этиб келаётган катта ва мураккаб вазифаларни бажаришда меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари актив қатнашмоқдалар. Улар ўз зиммаларига юкланган бурчларини бундан буён ҳам шараф билан бажаришларига шак-шубҳа йўқ.

Биз босиб ўтилган йўлни якунлар эканмиз, мавжуд камчиликларни, саноатда ва қишлоқ хўжалигида ҳали фойдаланилмаётган резервларни, ишимизнинг сифати ва самарадорлигини ошириш зарур эканлигини эсдан чиқармаслигимиз керак. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бугун сўзлаган нутқида шу тўғрида ҳаққоний гапларни айтди. Биз мавжуд камчиликларни тезроқ тугатиш, резерв ва имкониятларни ишга солиш, Партиянинг XXV съездини хўжалик ва маданий қурилишда янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришнинг улуғвор истиқболлари бизни илҳомлантирмоқда. Элликқалъа, Жанбасқалъа, Қирққиз массивларида ва бошқа массивларда янги ерларни ўзлаштириш, қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш йўли билан яқин келгусида етиштириладиган пахта миқдорини камида 500 минг тоннага, шоли миқдорини эса, 300 минг тоннага етказишимиз лозим. Саноат, транспорт ва халқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқлари тобора ривожлантирилади.

Азиз ўртоқлар! Қорақалпоғистон АССРнинг мамлакатимиз халқлари қардошлик оиласида эришган тарихий муваффақиятлари ярим асрлик юбилей чўққисидан жуда яққол кўриниб турибди. Қорақалпоқ халқи, автоном республиканинг барча меҳнаткашлари Совет Қорақалпоғистонининг экономикаси ва маданияти йил сайин равнақ топишига астойдил ишонадилар.

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг меҳнаткашлари ҳозирги тантанали юбилей кунида КПСС Марказий Комитетига ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ваъда бериб, фидокорона меҳнатлари билан халқ хўжалигининг барча соҳаларини юксалтиришда янада катта муваффақиятларга эришажакларини, СССР халқларининг коммунизм ғалабаси учун кураш йилномасига янги порлоқ саҳифалар ёзажакларини изҳор қиладилар.

Яшасин бизнинг улуғ ва қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин партия билан халқнинг бузилмас бирлиги!

Коммунизм учун курашнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлмиш жонажон Коммунистик партияга— улуғ Ленин партиясига шон-шарафлар! **(Давомли қарсаклар).**

Ўзбекистон Коммунистик партияси Қорақалпоғистон область Комитетига Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумига Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига

(Боши биринчи бетда).

Улуғ Октябрь туфайли озод этилган қорақалпоқ халқи Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Коммунистик партия раҳбарлигида кураш ва ғалабаларнинг шонли тарихий йўлини босиб ўтди. Улуғ рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами натижасида Қорақалпоғистон қашшоқлик ва ҳуқуқсизликдан озодлик ва тенглик сари, моддий ва маънавий ҳаётни барқ уриб яшнатиш сари жуда катта қадам қўйди, социалистик давлатга эга бўлди, экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта-катта муваффақиятларга эришди.

Автоном республикада замонавий кўп тармоқли саноат, юксак даражада механизациялаштирилган қишлоқ хўжалиги барпо этилди ва ривожланмоқда, сув, ҳаво ва темир йўл транспорти кенг ривож топди. Малакали ишчилар синфининг, колхозчи-деҳқонларнинг, зиёлиларнинг сон-саноқсиз кадрлари етишиб чиқди. Маданият, халқ маорифини ривожлантиришда жуда катта тараққиётга эришилди. Қорақалпоғистон АССР ҳозирги замон фанининг илғор марраларига чиқиб олди.

Автоном республика меҳнаткашлари совет халқлари дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлашга, социалистик мамлакатимизнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга, унинг шон-шуҳрати ва куч-қудратини мустаҳкамлашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар ва қўшмоқдалар.

Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг эришган муваффақиятлари область партия ташкилотининг фаолияти билан чамбарчас боғлангандир. Область партия ташкилоти республика олдида турган хўжалик-сиёсий вазифаларни бажариш, меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, коммунизм қурувчисининг аҳлоқ кодекси руҳида тарбиялаш соҳасида ҳар томонлама катта иш олиб бормоқда.

Ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар, зиёлилар ўз республикасининг эллик йиллигини меҳнатда шонли ғалабалар билан кутиб олмоқда. Улар жамоат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини ошириш учун, саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва маданиятни янада ривожлантириш учун, тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили вазифаларини сўзсиз бажариш учун фаол курашмоқдалар. Автоном республиканинг деҳқонлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан социалистик мажбуриятни шараф билан бажардилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлиги муносабати билан Қорақалпоғистон меҳнаткашларини самимий қутлайди ва улар КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун бундан кейин ҳам қатъият билан курашадилар, коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Яшасин Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин Улуғ Ватанимиз халқларининг мустаҳкам қардошларча дўстлиги!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси— Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

[Боши биринчи бетда].

тўғрисидаги масалаларни тайёрлаш учун турли тармоқларнинг мутахассислари кенг ва актив жалб этилмоқда. Ходимларнинг экономиканинг актуал масалаларини ўрганишига, социалистик ишлаб чиқаришни илмий бошқаришни ташкил этишга катта эътибор берилмоқда. Буларнинг ҳаммаси министрлик зиммасига юклатилган вазифаларни бажаришда аппаратнинг ташкилотчилик ролини оширишга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Кабель ва радиореле линияларини қуриш, шунингдек «Орбита» космик алоқа системасини вужудга келтириш натижасида ҳозирги вақтда Марказий телевидение программаси чекка Шимол, Сибирь ва Узоқ Шарқ районларида барқарор қабул қилинмоқда. Газета саҳифаларини фототелеграф билан алоқа каналлари орқали узатиш ташкил қилинди.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети таъкидлаб ўтдики, партия комитети партия ва ҳукумат директиваларининг ижросини партиявий йўл билан контроль қилишнинг барча форма ва методларидан фойдаланмаяпти, кўпгина муҳим масалаларни кўпинча диққат марказидан четда қолдирмоқда, ишдаги аниқлик ва оперативлик ана шу масалаларни ҳал қилишга боғлиқ.

Министрликда қабул қилинган қарорларнинг ижросини контроль қилишнинг зарур системаси йўлга қўйилмаган. Министрликнинг кўпгина раҳбар ходимлари жойларда кам бўладилар, республика алоқа министрликларига, область алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармаларига ҳамма вақт ҳам етарли даражада тегишли ёрдам кўрсатаётир деб бўлмайди.

Партия комитети аппарат ходимларининг ижодий ташаббуси ва ишчанлигини ривожлантириш масалаларига етарли эътибор бермаётир, давлат планлари ва топшириқларининг бажарилишини таъминлаш, айниқса почта алоқаси корхоналарида фан ва техника ютуқларини жорий этиш соҳасида уларнинг ишини суст назорат қилмоқда.

Партия комитетининг мажлисларида ва партия йиғилишларида эътибор асосан эришилган ютуқларга қаратилади, танқид ҳамма вақт ҳам конкрет характерга эга бўлмайди ва кўпинча идорага қарашли ташкилотлар номигагина қаратилади. Шу билан бирга кўпгина раҳбар ходимлар камчиликларга нисбатан муросасозлик қилмоқдалар. Алоқанинг айрим энг муҳим қурилишлари юзасидан қурилиш-монтаж ишлари планларини тўла бажармаслик ҳоллари юз бермоқда, меҳнат, материал ва молия ресурсларини кўпгина объектларга сочиб юборишга йўл қўйилмоқда. Тармоқ бўйича план умуман бажарилгани ҳолда кўпгина область алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармалари фойда олиш ва даромадлар юзасидан топшириқларни бажармаяптилар. Министрлик саноатининг материал техника базаси суст мустаҳкамланмоқда.

Министрлик аппарати мамлакат халқ хўжалиги ва аҳолисининг ўсиб бораётган талаб-эҳтиёжларига алоқа воситалари билан хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга зарур таъсир ўтказмаётганлиги қарорда уқтириб ўтилади. Почта ва телеграф алоқаси корхоналарида аҳолига телеграмма, хат, газета, журнал ва пул переводларини ўз вақтида етказиб бермаслик ҳолларига йўл қўйилмоқда, бу эса, аҳоли орасида ҳақли равишда шикоят туғдирмоқда.

Партия комитети барча ходимлар партия ва давлат интизомига риоя қилиши устидан бошқарма ва бўлимларнинг партия ташкилотлари ролини ва масъулиятини оширишга етарли эътибор бермаяпти.

КПСС Марказий Комитети СССР Алоқа министрлигининг партия комитетига кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф қилиш ва аппарат иши устидан партия контролини бутун чоралар билан кучайтириш юзасидан тадбирлар кўришни топширди. Шунга эришиш керакки, партия контроли конкрет ва мунтазам характерга эга бўлсин, оммавий ва таъсирчан бўлсин, ижрони ташкил этиш ва кишиларни тарбиялаш билан маҳкам боғлаб олиб бориладиган бўлсин.

Партия ташкилоти аппарат ходимларини алоқа воситаларини ривожлантириш ва такомиллаштириш юзасидан партия ва ҳукумат қарорларини сўзсиз бажаришга, мамлакат халқ хўжалигига ва аҳолисига кўрсатилаётган хизматни доимо яхшилашга сафарбар этиши лозим. Ходимларни онгли интизом руҳида, ишга тор маҳкамачилик билан ёндашиш кўринишлари фактларига муросасизлик билан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, ҳар бир ходимнинг топширилган иш учун шахсий масъулиятини ошириш лозим. Шу мақсадда касаба союз ва комсомол ташкилотларининг имкониятларидан, коллектив кучи ва таъсиридан кенг фойдаланиш керак.

КПСС Марказий Комитети партия комитетига, бошланғич партия ташкилотларига партия йиғилишларини, партия комитетининг мажлисларини ўтказиш савиясини оширишни, камчиликларни аниқлаш ва бартараф қилишнинг синалган методи бўлган танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришни таклиф қилди.

Қабул қилинадиган қарорларни тайёрлашни ва шу қарорларнинг бажарилишини контроль қилишни яхшилаш, шу қарорлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида коммунистларга мунтазам равишда ахборот бериб туришлари керак.

КПСС Марказий Комитети министрлик коллегиясидан кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишини яхшилашни талаб қилди. Партия ва ҳукумат қарорларининг, ўз буйруқлари ва фармойишларининг бажарилишини ташкил этиш юзасидан раҳбар ходимларга нисбатан кўпроқ талабчанлик кўрсатиш, тармоқда ишнинг аҳволига танқидий баҳо бериш, қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши тўғрисидаги ахборотларни мунтазам равишда тинглаб туриш зарур. Асосий диққат-эътиборни электр ва почта алоқаси соҳасида техника тараққиётини жадаллаштиришга, мамлакатнинг ягона автоматлаштирилган алоқа тармоқларини вужудга келтиришга қаратиш, ана шу масалаларни ҳал этиш учун бош бошқармаларнинг, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтларининг раҳбарларига нисбатан талабчанликни кучайтириш керак. Телевидение ва радио эшиттиришни янада ривожлантириш, уларнинг иш сифати ва барқарорлигини ошириш таъминлансин. Кабель ва радиореле линияларининг, автомат телефон станцияларининг қувватларидан фойдаланиш яхшилансин. СССР Алоқа министрлигининг заводларида биринчи навбатда почта операцияларини механизациялаштириш ва автоматлаштириш воситаларини ишлаб чиқариш учун, шу заводларни реконструкция қилиш ва кенгайтириш чоралари кўрилсин.

КПСС Марказий Комитети министрлик ва алоқа ходимлари касаба союзи Марказий Комитети раҳбарлари зиммасига алоқа корхоналари коллективларининг аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини яхшилашга қаратилган ижодий ташаббусларни кенг ёйишда кўпроқ ташаббус ва сабот-матонат кўрсатиш вазифасини юклади. Газеталар, журналлар, хат ва телеграммаларнинг ўз вақтида етказиб берилиши учун бошқармалар, бўлимлар бошлиқларининг ҳамда барча алоқа корхоналари раҳбарларининг масъулияти оширилсин, интизомни мустаҳкамлаш юзасидан қатъий чоралар кўрилсин. Меҳнаткашларнинг хатлари ва аризалари ўз вақтида ва пухта кўриб чиқилсин.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига маҳаллий алоқа органларининг фаолиятини янада такомиллаштириш масалаларини кўриб чиқишни, барча ходимларни меҳнатга онгли муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашда партия ташкилотларининг ролини ошириш чораларини кўришни, ҳар бир алоқа корхонаси халқ хўжалиги ва аҳоли эҳтиёжларига хизмат кўрсатишда аниқ-пухталик ва оперативлик билан ажралиб туришига эришишни тавсия этди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ДИЁРИДА БАЙРАМ

(Боши биринчи бетда).

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов қўш орденли Қорақалпоғистон ўзининг эллик йиллиги муносабати билан учинчи орден — Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлигини маълум қилади. Мажлис аҳли бу хабарни гулдурос қарсаклар билан кутиб олади.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони ўқиб эшиттирилади. Ўртоқ Ш. Р. Рашидов мажлис аҳлининг узоқ давом этган қарсаклари остида Қорақалпоғистон байроғига Октябрь Революцияси орденини тақиб қўяди.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашларини Ватаннинг юксак мукофоти билан самимий ва астойдил табриклайди, коммунистик қурилишда уларга янгидан-янги ғалабалар тилайди.

Тантанали мажлисда раислик қилувчи — Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. Ешимбетов Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг 50 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камоловга сўз беради. Ўртоқ Камолов ўз докладида қорақалпоқлар диёрида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида рўй берган улуғвор ўзгаришлар ҳақида гапиради. Ўртоқ Қ. Камолов доклади қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Москва шаҳар Дзержинский район партия комитетининг биринчи секретари М. А. Аблогин, Қозоғистон Компартияси Қизил Ўрда область комитетининг биринчи секретари И. А. Абдукаримов, Туркманистон Компартияси Тошовуз область комитетининг биринчи секретари Б. А. Отаев, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев, Жиззах область ижроия комитетининг раиси Э. Исломов, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғ. Ғойипов, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари М. И. Иброҳимов, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Куксенко, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Хайдуров, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов тантанали мажлис қатнашчиларини, Қорақалпоғистон АССРнинг барча меҳнаткашларини юбилей билан ва Ватаннинг юксак мукофоти билан самимий муборакбод этдилар.

Ҳамма нотиқларнинг нутқлари ягона бир оила бўлиб коммунизм қураётган, Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партиясининг режаларини амалга ошираётган мамлакатимиз халқлари бузилмас қардошлигининг ҳаётбахш кучини яна бир карра намойиш қилди.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Залда «Интернационал»нинг тантанали куйи янграйди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов Қорақалпоғистон область партия комитети билан Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг Автоном Республика ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлисини ёпиқ деб эълон қилади.

* * *

Кечқурун санъат саройида юбилей тантаналарининг қатнашчилари учун Қорақалпоғистон санъат усталари катта концерт қўйиб бердилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси 18 декабрда чақирилиши муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми СССР Олий Совети палаталарининг план-бюджет комиссияларига, тармоқ комиссияларига ва ёшлар иши бўйича комиссияларига СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилга мўлжалланган давлат планини, СССРнинг 1975 йилга мўлжалланган давлат бюджетини ҳамда 1973 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни дастлабки тартибда кўриб чиқишни топширди. Шу билан бирга Президиум ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишни тезлаштириш ва шу қувватларни ўзлаштириш, ички хўжалик резервларидан янада тўла-тўкис фойдаланиш билан боғлиқ бўлган масалаларга алоҳида эътибор беришни комиссияларга тавсия этди.

21 ноябрь куни СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари К. Ф. Ильяшенко ва СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат комиссиялари, транспорт ва алоқа комиссиялари, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиялари, қишлоқ хўжалиги комиссиялари, халқ истеъмол моллари комиссиялари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, халқ маорифи, фан ва маданият комиссиялари, савдо комиссиялари, маиший хизмат ва коммунал хўжалик комиссиялари, табиатни муҳофаза қилиш комиссиялари ва ёшлар ишлари бўйича комиссиялари раисларининг кенгашини ўтказдилар. Кенгашда палаталар доимий комиссияларининг 1975 йилга мўлжалланган СССР давлат плани ва давлат бюджетини ҳамда 1973 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни дастлабки тартибда кўриб чиқиш ишини ташкил этиш масалалари муҳокама қилинди.

Кенгаш ишида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков ва СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен қатнашдилар.

(ТАСС).

ОЛИЙ МАРТАБАЛИ МЕҲМОН ШАРАФИГА

СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Замбия Республикасининг Президенти доктор Кеннет Д. Каунда шарафига 21 ноябрь куни Катта Кремль саройида нонушта зиёфат берди.

Зиёфатда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Вадер, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Замбия томонидан Замбия Республикаси бошлиғининг сафарида унга ҳамроҳ бўлган давлат арбоблари у билан бирга ҳозир бўлишди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида Н. В. Подгорний билан Кеннет Д. Каунда нутқ сўзладилар.

(ТАСС).

СОВЕТ—ЗАМБИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

21 ноябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров билан Совет Иттифоқига расмий равишда ташриф буюрган Замбия Республикасининг Президенти К. Каунда ўртасида музокаралар бошланди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган музокаралар вақтида Совет—Замбия муносабатларини турли соҳаларда ривожлантириш масалалари хусусида, шунингдек актуал халқаро проблемалар хусусида фойдали равишда фикрлашиб олинди. Шу билан бирга Жанубий Африкадаги аҳволга, Африка халқларининг мустамлакачилик қолдиқларига қарши, ўз миллий мустақиллиги учун олиб бораётган кураши масалаларига эътибор берилди.

Музокаралар давом эттирилади.

(ТАСС).

ГДР Халқ палатаси делегацияси аъзоларининг Тошкентда В. И. Ленин марказий музейининг филиалида бўлишган пайти акс эттирилган.

Ш. Иброҳимов фотоси, (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКЛАР ЮРТИДА УЧРАШУВЛАР

САМАРҚАНД, 22 ноябрь. (ЎзТАГ). Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг Раиси, ГДР Давлат кенгаши раисининг ўринбосари Геральд Геттинг бошчилигида Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган шу палата делегацияси бугун бу ерга келди. Самарқанд аэропортида делегацияни область ижроия комитетининг раиси С. Х. Ҳамроқулов, меҳнаткашлар депутатлари область ва шаҳар советларининг депутатлари, маҳаллий совет органларининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

Меҳмонлар қадимий Самарқанд меъморчилигининг ноёб ёдгорликларини кўздан кечирдилар, шаҳарнинг янги қурилиш районларида бўлдилар.

* * *

ГДР Халқ палатасининг делегацияси шу куниёқ Тошкентга қайтиб келди.

22 ноябрь куни кечқурун Германия Демократик Республикаси Халқ палатаси делегацияси шарафига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми номидан зиёфат берилди. (ЎзТАГ).

АВЛОДЛАРНИ СОҒЛОМ ЎСТИРАЙЛИК

Болалар врачларининг 21 ноябрда Тошкентда тугаган республика съезди Ўзбекистонда педиатрия хизматини такомиллаштиришга бағишланди. Болалар патологиясининг турли масалаларига доир етмишта илмий доклад қилинди ва ахборот берилди. Болаларда ичак—меъда ва нафас олиш органларининг касалликларига қарши курашда орттирилган катта тажриба якунланди. Москва ва иттифоқдош республикаларнинг медик олимлари бир қанча доклад қилдилар.

Съезд республика болалар врачлари илмий медицина жамияти правлениесининг ҳисоботини тинглади. Правлениенинг янги состави сайланди. СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси С. Ш. Шамсиев яна правлениенинг раиси бўлди.

Съездда СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари Е. Ч. Новикова нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

Гулчамбарлар қўйилди

Замбия Республикасининг Президенти доктор Кеннет Д. Каунда 21 ноябрь куни В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди.

Олий мартабали меҳмон Кремль девори ёнидаги номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйди. Замбия Республикаси бошлиғининг сафарида унга ҳамроҳ бўлган Замбия давлат арбоблари, шунингдек Замбия Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Сибажене у билан бирга бўлишди.

(ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Пойтахт области ва Тошкент шаҳри саноат корхоналарининг ходимлари КПСС XXIV съезди ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасида белгилаб берган йўлни изчиллик билан ўтказиб, беш йиллик белгиловчи йили топшириқларини барвақт бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, ишлаб чиқариш ҳажми, маҳсулот реализация этиш ва буюмларнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан ўн бир ойлик планни муддатидан ўн кун аввал — 21 ноябрда бажардилар.

Олмалиқ ва Ангрен шаҳарлари, Тошкент шаҳридаги Ленин райони ва Ҳамза райони, Оҳангарон ва Калинин районлари ишлаб чиқаришнинг айниқса юксак суръатлар билан ўсишига эришдилар. Ноябрь охиригача пландан ташқари 122 миллион сўмликка яқин маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Сурхондарё области саноат корхоналарининг коллективлари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми ва маҳсулот реализациия этиш юзасидан ўн бир ойлик планни барвақт — 18 ноябрда бажардилар. Область корхоналари активининг йиғилишларида ноябрнинг қолган кунларида планга қўшимча 15 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация этишга қарор қилинди.

* * *

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги корхоналарининг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш юзасидан ўн бир ойлик программани 19 ноябрда бажариб бўлдилар. Ой охиригача топшириқдан ташқари яна 7 миллион сўмлик турли маҳсулот реализация қилинади. Қорақалпоғистон АССР Маҳаллий саноат министрлиги, Андижон, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент, Хоразм область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети маҳаллий саноат бошқармалари корхоналарининг коллективлари планни барвақт бажариш мусобақасида ўрнак кўрсатдилар. (ЎзТАГ).

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида 1975 йил ҳосили учун шудгорнинг бориши тўғрисида, шу йил 22 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (минг гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Хоразм	9,00	90,0
Тошкент	175,7	80,6
Сирдарё	100,9	61,9
Жиззах	83,1	57,3
Андижон	93,8	53,6
ҚҚ АССР	27,5	49,1
Самарқанд	85,6	37,2
Фарғона	30,6	21,6
Бухоро	38,7	20,8
Наманган	27,3	19,6
Қашқадарё	20,2	12,3
Сурхондарё	11,8	7,9
Республика бўйича:	704,2	39,6

ҚАРДОШ МОНГОЛИЯ ШАРАФИГА

Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Д. Цэвэгмид бошчилигидаги СССРда меҳмон бўлиб турган Монголия тинчлик ва дўстлик ташкилотлари делегацияси 22 ноябрь куни Тошкентга келди.

Монголия Халқ Республикасидан келган меҳмонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлдилар. Улар шу куни чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятида Совет—Монголия дўстлиги жамияти республика бўлими правлениесининг аъзолари ва активлари билан учрашдилар. Дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

Кечқурун делегация Монголия Халқ Революцион партиясининг учинчи съездининг 50 йиллигига ва Монголия Халқ Республикасининг ярим асрлик юбилейига бағишланган тантанали йиғилишда ҳозир бўлди. Йиғилишда Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари, Тошкентдаги олий ўқув юртларида таълим олаётган монгол студентлари иштирок этдилар. Меҳмонлар «МХР—50 ёшда» виставкаси билан танишдилар. Бу виставка Монголия Халқ Республикаси МХРП раҳбарлигида босиб ўтган шонли йўл тўғрисида ҳикоя қилади.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг аъзоси, республика олий ва ўрта махсус таълим министри Ғ. А. Абдураҳмонов ўз докладида МХР меҳнаткашлари социалистик қурилишда қўлга киритган муваффақиятлар тўғрисида, Монголия билан Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкамланиб бораётган қардошларча дўстлиги ҳақида гапириб берди. Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет кишилари билан биргаликда Монголия Халқ Республикаси эришган муваффақиятларни қардош мамлакатнинг барча халқлар социал тараққиёт, тинчлик ва демократия учун олиб бораётган курашнинг мустаҳкам таянчи бўлган социализм мамлакатлари қудратини янада мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта ҳиссаси деб ҳисоблайдилар.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Ҳалилов, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчиси, коммунистик меҳнат зарбдори М. Ф. Кузнецова, Киров район комсомол комитетининг секретари И. Саидов ўз сўзларида юбилей муносабати билан Монголия меҳнаткашларига самимий табрик ва қутловларни изҳор этдилар.

Йиғилиш аҳли томонидан самимий кутиб олинган МХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Монголия — Совет дўстлиги жамияти марказий кенгаши Президиуми раисининг ўринбосари ўртоқ Д. Цэвэгмид нутқ сўзлади. У СССР билан МХР ўртасидаги ҳамкорлик тинимсиз мустаҳкамланиб бораётганлиги тўғрисида, икки мамлакат меҳнаткашларининг қардошларча дўстлиги ривожланиб, мустаҳкамланиб бораётганлиги ҳақида гапирди.

Йиғилиш қатнашчилари Улан-Батордаги Монголия — Совет дўстлиги жамиятининг марказий кенгашига табрик телеграммаси йўлладилар.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Аму—Бухоро канали иккинчи навбати объектларини лойиҳалашда ва қуришда актив қатнашганлиги учун «Узгипроводхоз» институти Бухоро области объектларини лойиҳалаш бўлимининг бошлиғи Турғун Жўраевич **Обидовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Аму— Бухоро канали иккинчи навбати объектларини қуришда актив қатнашганлиги учун Аму— Бухоро канали иккинчи навбати энергетика ва сув хўжалиги қурилиши бирлашган дирекциясининг капитал қурилиш бўйича директор ўринбосари Вадим Фёдорович **Шмидтга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Аму— Бухоро канали иккинчи навбати объектларини қуришда актив қатнашганлиги учун «Амубухараканалстрой» қурилиши бошқармасига қарашли 1-механизациялашган кўчма колоннанинг бульдозерчи машинисти Абдулла **Жумаевга** «Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигининг хизмат кўрсатган механизатори» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Аму— Бухоро канали иккинчи навбати объектларини қуришда актив қатнашганлиги учун «Амубухараканалстрой» қурилиш бошқармасига қарашли 7-механизациялашган кўчма колоннанинг арматурачилар бригадири Фарид **Мурадимовга** ва шу бошқармага қарашли 1- механизациялашган кўчма колоннанинг арматурачилар бригадири **Владимир Кузьмич Шашкинга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Аму — Бухоро канали иккинчи навбати объектларини қуришда актив қатнашганликлари учун Бухоро области сув хўжалиги ташкилотлари ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ИШНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

СССР МАТБУОТ КООПЕРАЦИЯСИ ВАКИЛЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИДА

Мамлакатнинг ҳамма томонидан Катта Кремль саройига тўпланган СССР матлубот кооперацияси вакиллари IX съездининг делегатлари қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатишни янада яхшилаш масаласига катта эътибор бермоқдалар. 21 ноябрда съезднинг учинчи иш кунида Центросоюз правлениеси ва ревизия комиссиясининг иши тўғрисидаги докладларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

Қозоғистон матлубот союзи правлениесининг раиси Е. Х. Хасенов ўз нутқини матлубот кооперацияси фаолиятини яхшилаш резервлари масаласига бағишлади.

Давлат савдо ва матлубот кооперацияси ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси А. Г. Шалаурова съездда сўзга чиқиб, касаба союзлари барча матлубот кооперацияси ходимларини КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга сафарбар қилиш учун социалистик мусобақанинг қудратли кучидан фойдаланишни ўзларининг энг асосий вазифалари деб ҳисоблайдилар, деди.

Кўпгина нотиқлар кооператив хўжалиги ишининг самарадорлигини ошириш ва бошқаришни такомиллаштириш масалаларига тўхталиб ўтди. Жумладан, Молдавия матлубот жамияти правлениесининг раиси М. В. Скуртул Молдавияда улгуржи савдо товар ресурсларини бошқаришнинг автоматлашган системаси тузилганлигини айтди.

Съездда республика матлубот жамиятлари правлениеларининг раислари: Озарбайжондан Ш. К. Султонов, Литвадан А. А. Янкаускас, Туркманистондан М. К. Нурёғдиев, Эстониядан В. И. Вайно, Грузиядан К. Н. Шавишвили, шунингдек Ставрополь ўлкасидаги Изобильний район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. К. Горлов ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Делегатлар Центросоюз правлениеси ҳамда ревизия комиссиясининг ишини маъқулладилар.

Центросоюз правлениесининг раиси А. П. Климов якунловчи нутқ сўзлади.

Съезд Центросоюз правлениесининг ҳисобот доклади юзасидан якдиллик билан қарор қабул қилди. Шу қарорда кооператив хўжалиги барча тармоқларини янада ривожлантириш йўллари белгилаб берилди. Съезд шунингдек ревизия комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлади.

Шундан кейин кооператив ташкилотларининг амалдаги уставига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги масала юзасидан Центросоюз правлениеси раисининг биринчи ўринбосари Н. И. Супотницкий доклад қилди. Съезд матлубот жамияти, район матлубот союзлари, область, ўлка ва республика матлубот союзлари намуна уставига ҳамда Центросоюз уставига киритилган ўзгартишлар ва қўшимчаларни тасдиқлаш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди.

Делегатлар кечқурунги мажлисда СССР матлубот кооперацияси раҳбар органларини сайлашга киришдилар.

Совет кооператорлари IX съезди номига кооператив ташкилотлари ва корхоналарининг коллективлари томонидан план ва социалистик мажбурият бажарилганлиги тўғрисида жуда кўп рапортлар олинди.

Съезд 22 ноябрда ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

«МОЛНИЯ-3»

Ер сунъий йўлдошларидан фойдаланиб, алоқа системаларини янада ривожлантириш программасига мувофиқ 1974 йил 21 ноябрда Совет Иттифоқида «Молния-3» алоқа йўлдоши баланд эллиптик орбитага чиқарилди. Йўлдошда системанинг сантиметрли тўлқин диапазонида ишлашини таъминловчи ретрансляцион аппарат бор.

«Молния-3» алоқа йўлдоши Совет Иттифоқида олис телефон-телеграф, радио алоқа системаси ишлатилишини таъминлашга, СССР Марказий телевидениеси программаларини «Орбита» ва халқаро ҳамкорлик тармоқлари пунктларига юбориб туришга мўлжалланган.

«Молния-3» йўлдоши билан алоқа сеанслари белгиланган программага мувофиқ ўтказилиб туради. (ТАСС).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Р. 02924. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2681.